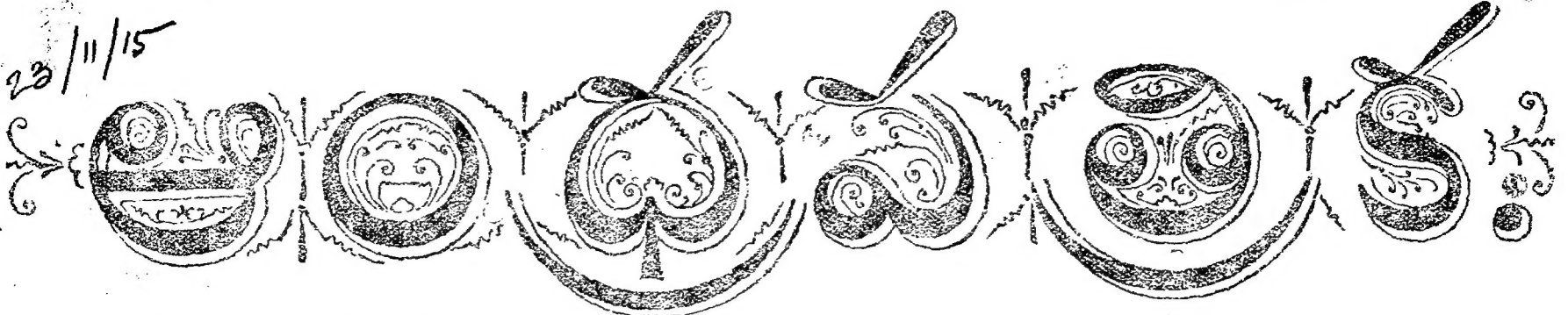


23/11/15



308622

వైదిక సంవత్సరము 1915 నం. 23 వ తేది మంగళవారము

VOL. 2.

వైదిక సంవత్సరము 1915 నం. 23 వ తేది మంగళవారము

No 200

సంపుటము. 2.

రాక్షస వామనం వత్సర కార్తీక బహుళ ద్వితియ ౨.

సంచిక ౨౦౦



గాంధర్వ పుటా
హర్షోనియములు

హిందూస్తానీ కర్ణాటక కీర్తనలు
తెలుగు భాషలోకి మార్చబడినవి.

1 సం. పుటలు రూ. 30-0-0

8 సం. గారంటీ 2 సం. పుటలు రూ. 20-0-0 2 సం. గారంటీ
పై హర్షోనియములు తప్పకరములు కావలెదల 10-0-0
జాలలోపుగా రిటర్న్ చేయవచ్చును. ముద్రా 17-0-0
దలం అనేకయితర హర్షోనియములుగలవు. ఉపాధ్యక్షులు
తక్కువ స్థాయిగా హర్షోనియంపాపించిన కర్మకర్తలకు
తగిన (X) ఫంక్షన్లను శ్రీమాన్ బర్మోనికల్ మేజర్ చార్లెస్
వారి నాటకపాటలు గమనింపు. విశేషముగా ఖర్చుచేయు
విగాన ఆలస్యముచేసి మోసపోయెను. పై 2 రూపాయల మా
త్రము. రోజు, సింగర, చాలీ, సన్, హంబర, (ట్రయింపు
ప్రకల్ప కావలసినవారు మాకు వ్రాయును.

మద్రాసు ప్రెస్ సప్లయర్ ఏజెన్సీ 15 బ్రాడ్వే, మద్రాసు

కాకినాడకోటిపల్లి మోటారుబండ్లు

ఈ నెల 15 వ తేదీనుండి మోటారుబండ్ల పరీక్ష
జను ఉదయము ౫ం 7-30 కు కాకినాడలో పరీక్షించునది
పరీక్ష చేసేకొద్దీ నెడుటకనున్న మోటారు బ్రాన్సిన్లు కంపెనీ
ఆఫీసులో నుండి బయలుదేరి కోటిపల్లి ౫ం 9-40 కు చేరును.
తిరిగి కోటిపల్లిలో ౫ం 10 కు బయలుదేరి ౫ం 12-30 కు కాకి
నాడ చేరును.

మధ్యాహ్నము ౫ం 1-30 కు కాకినాడలో బయలు
దేరి ౫ం 2-50 కు బ్రాడ్వే రూపు చేరి, తిరిగి ౫ం 3-20 కు
అక్కడ బయలుదేరి ౫ం 5-0 కు కాకినాడ చేరును.

రంగూను కేసుకంపెనీ అసలు పలకలు రత్నకర్తలు
కమ్మలు వగయరా పూర్వముకంటే ధరలు తగ్గించి విక్రయించుచున్నాడు.

The English Motor transit Company.

Automobile Engineers

Proprietor, A. SUBBARAYADU

COCANADA.

ఆచంట సుబ్బారాయుడు, కాకినాడ.

Amrutanjan

Best Indian Pain Balm.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పులమాన్యును, వాయువుబొట్ల పోగొట్టుచు

పార్శ్వపురోక్షుల బారదోలును. పొట్లపోగొట్టుచు

వసమూలికలచే హిందూ దేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

సునాపన గలిగియుండును.

ప్రతిఘటించునదిగిన చౌకయైన నైద్యపహాయము

అమృతాంజనం డిపో, 109, ఫ్రేరీ రోడ్డు, బొంబాయి.

7, తంబుకెట్టిపల్లి, మద్రాసు.

అందమైన 1916 క్యాలండరు.

ముద్దులొలికెడి మోహనానంద సౌందర్యము, లావణ్యము ముగ్ధత్యమరమృతముగ లిఖించబడినవి.

డిసంబరు నెల 31 వ తేది వరకు పోస్టాఫీసు వారు రూపాయల విలువగల మామండల గోపనాలకు

క్యాలండరు రుచిరముగ బంపించును.

పోస్టు ఖర్చులకై అలాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

పండ్ల పాడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

మోహనీ తైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చొట్లలలో విక్రయించబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

109 ఫ్రేరీ రోడ్డు, బొంబాయి.

6 తంబుకెట్టిపల్లి, మద్రాసు.

ఈ యధ్యక్షులన క్యాలండరుల కొద్దిపత్రము ముద్రించబడుచున్నవి. వరఖాస్తులకు వెంటనే పంపుకొను

యా కాఫీకాను గలయును.

వనోపధి సారసవరిలా.

(28)

ఇది దేశమునందున్న సెల్లెరుగడ్డలను మరియొకల చిత్తకోగమలను బాగుచేయును. కీళ్లపోట్లు, పాతవా ముత్రపోట్లు
వీరనబట్టి, రక్తవికారములనగలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినికలిగించును. వాడితంట
పులకు ప్రస్థించగలిగించును. నెత్తును కుడ్డికంటి నృద్ధిచేయును. దీనివలన భీరమునది బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మాన్యు గనుపించును. రెండు
సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుమడును. సీసా వెల రూ. 1-1-0.

కుటుంబముందు:—ఇది చిరమాయువుగా భాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమునున్న ప్రాగు
టకు ముందు. వాగల్గితైలము, పైపూతకు మును. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజులకు సరిపోవుముందు 0-0-0.

(ప్రత్యేకము:— వి. డి. సావంత్, యశ్వ, ననసవాడి, నం. ౨, బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT Farsowadi, No, 194 No, 2, Bombay.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

(గ్రంథకర్త:— గా. హరినర్సోత్తమరావు ఎ. ఏ.

తైలిసులభము, కథలు చదివిపట్టు చున్న కొం

పచ్చును బహుశ్రావీకకాలమునుండి కోకముగోరి

అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లింకు వ్రాయ

బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రూ. 2-0-0

అంచెనూలి లేదు. ప్రవేశముము లేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు వి. పి. గా పంపుచును.

వరయువాడు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,

(27) 145, కావేరీ, మద్రాసు అని వ్రాయును.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

షరాపు వర్తకులు, మద్రాసు ఈస్టు.

తెలి విలాసము:—“ఉమ్మడిదూర్”

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టి ఇతిమైనట్టి

బర్మానైజలకు తగుమైనట్టి ఇతిమైనట్టి కెంపు

లున్ను వైక్రంతములు వక్రైరా కమలములున్ను

బేడకానులు అలాకానులున్ను బంగారపు నగలు

న్ను మైరాన్లుగల నగలున్ను, పట్టు రుమానులు

కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెచ్చించు

ధరలను తెలుసుకొని మాకు అర్జును పంపుదురు.

ప్రార్థించుచున్నాము. (183)



దీనిని విశాఖపట్నము ఓట్టోడికొనుగా నను పేరును పోషించితి నుకలెను. ఈ ఓట్టోడికొను ప్రతి మూడవండు
 గొట్టు గొట్టు పేరుగల ముకాబములలో దొరకును. అట్లు దొరకనియెడల సోకోవజెంట్లు
 సోకోవజెంట్లు:—అట్లొ ఇంజిమన్ క్రవ్ అర్దు కెమికల్ కంపెనీ, నెం 153 జూమాయీకు, బొంబాయి.
 ముకాబ విజెంట్:—మీసాతా పురహోతమ్ మూర్తి, నెం 23, చెన్నాబాద్ కోడె, గ్రామగిరిసూతా, ఉన్నాను.

నేతపరిశ్రమము

[సూచక వేంకటసుబ్బయ్యగారు.]

నేతపరిశ్రమమును మన హిందూదేశములో రెండవ వృత్తిగా నున్నది. ప్రతిమానవునికి గావలసిన వస్తువులలో మొదటిది యన్నది, రెండవది వస్త్రము.

1800 సం॥ నా వరకు మనరాష్ట్రమున స్వదేశీ ములకు గావలసిన వస్త్రములను తయారుచేయుటయే గాక పాశ్చాత్యులకును ప్రాచ్యులకును మనదేశీ వస్త్రములు పంపబడుచుండెను. కాని వేరీత్యమునుబట్టి క్రమముగా నిచ్చటి సరకులను విదేశీయులకు బంపుట నీతివిహితముగాక మనదేశీయులకు యోగించుకొను వస్త్రములు కూడ విదేశీయులనుండి మూడింట రెండు భాగములకు బైగా దెప్పించబడుచున్నది. ఈ సీతిచే రానురాను ఈ నేతపు నేతగాండ్లను బీదలై వార్లకు దగ్గర పోతాము లేనందున ఈ వృత్తి క్రమక్రమముగా క్షీణించుచు ననేక నేతగాండ్లకు జీవనమునకు చాలమిచ్చే జాల కష్టపడుచున్నారు. సామాన్య ప్రజలు ఆనాడు నననాగరికతావాసన దెలిచుచువారు ఈ దేశములో తయారుచేయవలసిన వస్త్రములను ఉపయోగించుకొనుచున్నారు. విద్యయు నననాగరికతయు ఏబలముకు కొలది ఉపన్యాసము చేయువారలై జీవితకల దగినతోడనే దేశీయులవస్త్రములను గలలోనైనను దలచక విదేశీయ వస్త్రములను ధరించుచు ద్రవ్యమును వృధాగా వ్యయపెట్టుచున్నారు.

మన సోదరసోదరులు తగినజీవనములేక కష్టపడుచుండగా మనము వార్లకు దగ్గర పోతాముచేయుక విదేశీవస్త్రములను ఉపయోగించువరకు మనదేశీ వస్త్రవిరాజాలను, ప్రతిదేశీయును ప్రోదయొక్క వ్యవసాయ పరిశ్రమల బట్టియే యభివృద్ధికి వచ్చుచున్నది. మనదేశీయుల నీ రెండు విషయములు తగిన వృద్ధికొనున కేశ్వర్యమును ధర్మము కలిగి యున్నది. మనదేశీయుల మొదటిదియగు భోజనపదార్థములను తృప్తిచేయు వ్యవసాయమునకుండు కొంతకే ఈ నేతపరిశ్రమ గలిగియుండు సంగతి నందరికి దెలిసిన విషయమే. పాశ్చాత్యులలో ననేకమంది చదివినవారు గా నుండగా మనదేశీయులలో కొంతమంది చదివినవారు మట్టుకొనున్నారు. ఇట్లు విద్యలేనందున విద్యరానివారు లోకములో జరుగు సంగతులెట్టివియో తెలియనందున వారివారి పెద్దలు చేయుచుండనలై తామును నామమున చేయుటయేకాని ప్రతివృత్తిని వృద్ధిపరుచుటకు దగినమార్గములెట్టివి యని కనిపించుచుండు లేదు. కేర్తికేశులైన లోకమాన్యులకు గోపాలకృష్ణ గోఖలే గారుపొందించిన ప్రకారము “ఉచిత నిర్బంధ ప్రారంభ విద్య” సర్వజనులకు నేర్పించుగరకు ఈ దేశము అన్ని విషయములలో వృద్ధిచేయుటకు అనికాశముండదు.

ఈ దేశమునకు గావలసిన తెల్లని రంగులుగలవి మైన నూలుగకములు ఇంగ్లాండునుండి వచ్చుచున్నవి. అయితే రంగు నూలుగో గట్టివాడు రకముల గ్లాస్కోలో నద్దించి పంపబడుచున్నది. రంగులు ముఖ్యముగా జర్మనీనుండి టర్కీ చేరు బడుచున్నవి. నూలువస్త్రములు, పట్టుపట్టు, ఉన్నివస్త్రములు ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్సు జర్మనీలనుండి వచ్చుచున్నవి. మన దేశీయులలో మానవునకు గావలసిన వస్తువులపయోగమును దూది, ఉన్ని, పట్టు, నిశేషముగా దయారుచున్నవి. విద్యాధిపతులు వ్యాపారస్తులు ఈ పరిశ్రమమును దగినట్లుగా వృద్ధిచేయుక ఈ దూది, ఉన్ని, పట్టును విదేశీయులకుబంపి మనకు గావలసిన వస్తువులను అచ్చటినుండి దెప్పించుకొనుటకై మనదేశీయు డ్దీనిదేశీయ వచ్చుచున్నది.

మనదేశీయులలో నుత్పత్తియగు 7½ పౌండు దూదని రు ౧౧-౧౨-౦౦లకు విదేశీయులకు విక్రయించి మరల వారివద్ద నుండి 5 పౌండులకు రూకముగల ౮౦ వ నెంబరు నూలుపెట్టెను ౬-౦౦-౦౦ లకును అంతిమతూకముగల నెంబరు ౨౦౦ - వ నూలుపెట్టెను ౫-౨౮-౦౦-౦౦ లకు ౨ కోసువుడు బునదేశీ ద్రవ్యము ఎట్లు వ్యయ మగు చున్నదో మనము యోచించవలయు. ఈమధ్య కొందరు విద్యావతులైన ధనులు విదేశీయులనుమాది అచ్చటచ్చట నెం॥ 4 మొదలు నెం 40 వరకు నూలుగకములను నెం 40 వరకు బట్టలను యంత్రసహాయముచే తయారుచేయుచున్నారు. బట్టలు తయారుచేయు మిల్లులు మద్రాసు, బొంబాయి, హోలార్, బ్రోచి, అలహాబాదు, కాన్పూరు మొదలగు ప్రాంతములందున్నవి. మన రాజధానియందు మద్రాసు కాలిక్టులలో మాత్రమున్నవి. ఈ కోస్తాలో బట్టలుచేయు మిల్లులు విదేశీయులచే నడుపబడుచున్నవి. మూడు 5 సం॥ ముల క్రిందను బ్రోచిలో నెం 80 వరకు తయారుచేయు మగలను ఏర్పాటు చేసిననున్నారు. అనూలు ఇప్పటివద్దే హాడుకోలోనికివచ్చుచున్నది.

1911 సం॥ జనాభాశక్తి ప్రకారము హిందూదేశీ జనసంఖ్య 81½ కోటిలో 1,25,00,000 మంది నేతపరిశ్రమ చేసే జీవనముచేయువారుగా నున్నారు. వీరికి దగ్గర పోతాము చేసే ఈ పరిశ్రమమును వృద్ధికిదెచ్చివయడం ఈ దేశము లకు గావలసిన వస్త్రములు తయారుచేయుటయే గాక యితర దేశీయులకు సహితము నెరుపిచేయవచ్చును.

ఈ జిల్లాలో 10,150 మగములుండి యున్నవి. ఇట్లం పేట తాలూకాలో మూడు 2,000 మగములును, పొద్దుటూరు తాలూకాలో 2,500 మగములును నిధిపట్టు తాలూకాలో 1,500 మగములును, జమ్మలమడుగు తాలూకాలో 2,500 మగములు ఉండియున్నవి. ఈ తాలూకాలో నెం 12 మొదలు నెం 200 వరకు తెల్లనియును, రంగులయును, సాదావియును, జరిగలవియును సగు వస్త్రములు నేయుచున్నవి. ఇతర తాలూకాలో నెం 12 మొదలు నెం 40 వరకు నేయుచున్నవి. మూడు 1,750 ఉండియున్నవి. కామలాపురం తాలూకాలో ఉత్పలూరును, వాళంపల్లె యందును 20 మగములతో పట్టుచీరలు, మడతలు తయారుచున్నవి.

ఈ జిల్లాలో నేయు చుగ్గులన్నియు గుంతకర్మములు ఇందులో ౧౦౦ లో ౧౧ వంతు ప్లయమటలొక్కము ఉండి యున్నవి. ఈమగములలో నెం॥ ౮౦ మొదలు నెం॥ ౬౦ వరకు రకమువారిగా నేయుటకు వీలగుచున్నది. నెం॥ ౮౦ మొదలు నెం ౨౦౦ వరకు నయము రకములుగాని, జరిగేసిన రకములుగాని నేయుటకు ఈ మగములు టిలపడనందున వీని సంఖ్య వృద్ధి గాక యున్నది. గుంతకర్మములలో నెం॥ ౮౦-౬౦ నూలుతో రోజుకు 3 గజముల బట్టు మాత్రము నేయుచుండినట్లు ఇక్కడుం ప్లయమటలొక్క మగములలో ౬ గజముల గుడ్డ నేయుచున్నారు. ఈ విషయములలో బుద్ధిమంతులు తగినప్రయత్నము చేసినయడం ఇంకను ఎక్కువ గజములను నేయుటకు అవకాశమేర్పడును.

ఈ జిల్లాలోని వ్యాపారస్తులు ద్వీపాంతరములకు బంప వైలాసుతాను నేరుగా ఆ ప్రదేశములకు బంపక మధ్యవారికి విక్రయించుటకై ఆ వ్యాపారముయొక్క సంగతులు తెలియక పోవడము ద్వారా ఆ నేరులు ఈమధ్య చాల నష్టపడియున్నాయి. ఈ జిల్లాలో తయారు చేయబడు జరిపాదావస్త్రములకు గావల సిన నూలు జరిగగులు ౧౦౦-కి ౯౧ వంతున విదేశీయులనుండి గావలసియున్నవి. ఇందులో జరిగకములు విదేశీయులనుండి నేరుగా దెప్పించుకొనువారలు ఒకరెద్దవరేపు తక్కినవారందరు మద్రాసునుండి మామజేయునకు దెచ్చుకొనువాగలె యున్నారు. దేశీయులలో నుత్పత్తియగు సరకులు విదేశీయులకు బంపుటకు అచటనుండి రాదగినసరకులను దెప్పించుకొనుటకే వ్యాపారస్తులకు దెలియనవును ఇతరయోగములను వృద్ధిచేయుగల ది. ఈ జిల్లాలో నేత నేయువారిలో ౧౦౦-కి ముగ్గురుచుట్టుక చదివినవారుగా నుండినపుడు వీరువృద్ధికివచ్చుటకు అవకాశములేదు. ఈ గొప్పజిల్లాలో పడుచుండి చేరి యొకకం పెరిగా వస్త్రములవ్యాపారము చేయువారు లేరు.

నేత నేయువారికి వారివారి నటులబడుటలో అభివృద్ధిలు (5 సంవత్సరముల బిడ్డలకప్పు) సహకారముగా నుండి పలుకు చేయుచున్నారు. పిల్ల లాదిగా నేత నేయువారుజుడు రోజు ౧-కి రూ॥ 0-4-0 లు మొదలు రూ॥ 0-10-0 ల వరకు సంపాదించుచున్నాడు. ఈ జిల్లాలో ద్రవ్యరంతులు, మధ్యకత్తు ప్రజలును కలసి ౧౦౦-కి ౧-కి తక్కువసఖ్యగా నున్నపుడు నేతగాండ్ల సాభాగ్యమును గుఱించి చెప్పకక్కర లేకయే మిగల గ్రహింపవచ్చును.

పుల్లపేటలో నేయుచున్న వస్త్రములు.

- | | |
|----|------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | నెం॥ 80 మొదలు నెం॥ 260 వరకు సాదా రుమాలును (సగం చేసిన రుమాలులును, రంగు జరిగములును. |
| 2. | 80 " 150 తెల్లజీవీరలును, యావత్తు (రంగుల జరిగీరలును. |
| 3. | 100 " 200 జరిగేసిన ఉత్తరీయులు. |
| 4. | 80 " 120 జరిగేసిన తెల్లంగులు, పే (టాలు. |
| 5. | 80 " 120 స్వదేశీసాదాబట్టులును పుట్టులును, ఇంకను చొక్కాలులును, వాదనీలు, చేతికడ్డలు. |
- ఈవస్త్రములు చాలామట్టును బొంబాయి రాజధాని కిని మధ్యపగజావము, బీరావనము, ఉత్తర బిల్లావము, దక్షిణబిల్లావమును బంపబడు చున్నవి. మాధవములో వ్రాకములు తయారుచేయుటయే గాక ఇటీవల పట్టుచీరలును, ముగ్గురమునా ముత్తరీయులును తయారు చేయబడి యుత్తరజిల్లాలవలకు, దక్షిణజిల్లాలవలకు, మైసూరు, హైదరాబాదు దేశీయులకును బంపబడుచున్నవి.

జమ్మలమడుగు తాలూకాలో నెం 20 మొదలు నెం 120 వరకు సాదా రుమాలులును, కట్టుపంచలు తెల్లజీరలు మాలులు, చిత్రమైరంగములు గల ముప్పట్టును తయారుచేయబడి బొంబాయిరాజధానికినిమధ్యపగజావలకును బంపబడుచున్నవి.

ప్రావృటూరుతాలూకాలో నెం 60 మొదలు నెం 150 వరకు తెల్లని రంగుల సాదాజరిగేసిన రుమాలులు, పేటాలు, రంగులచీరలు, ఉత్తరీయులు, వైలాసులను నేయబడి బొంబాయిరాజధానికిని, మైసూరు హైదరాబాదు దేశీయులకును, బాన్సుగైరా దేశీయులకును బంపబడుచున్నవి.

కామలాపురం తాలూకా ఉత్పలూరు సాళంపల్లెలలోను కంచివీరలలో పట్టుచీరలు కంచీలు, బాన్సుగైరేం కత్తములు ముట్టులును తయారుచున్నవి. ఇచ్చటి రకములు ఈ జిల్లాలోనే ఖచ్చిబడుచున్నవి.

౧౮౬౦ సంవత్సరమువరకు యాజిల్లా ఇట్లంపేట తాలూకా రయితులు పంచమజాతివారు యిప్పుడు సీమనుండి వచ్చు ౧౨౦ నెంబరు నూలునుసరియైన సన్నపునూలును గూడ పడకుచుండిరి. అనూలుతో బట్టలునేనీ విక్రయించుచుండిరి ఇప్పటికిని కొందరు రయితులు స్వయముగా నెం॥ ౧౨ రు నూలును విడికి దుప్పట్లు, చీరలు మొదలగునవి నేయించుచున్నారు. ఇప్పుడు మిల్లులలో తయారుచేయబడిన దుప్పట్లు, నుత్తకచీరలు 1 లేక 1½ సం॥ ఆటికచ్చును. ఈ నేతితోపడికిన నూలుతో నేయబడిన దుప్పట్లు చీరలు మొదలగునవి గే సంతకు రములు తక్కువతయందా ముగలవని దృఢముగా చెప్పగలము. చేతితోదంచిన బియ్యమును మున్నగుచి యంత్రసహాయముతో దంచిన బియ్యమునుదండెట్లు చేతికర్మములచే నేయుటకువస్త్రములకుబట్టు బలము యంత్రసహాయముచే నేయుటకువస్త్రములకునుండదు. కందిలో నేయుటకు పట్టుకలసిచీర ౧-కి రు ౧౦౦ క్రయముగలవి రెండు మూడు సంవత్సరములు ఆటికచ్చును. నీచరంగుల జాకి నేటు చీరలు రూ ౧-౧౨-౦౦ లు క్రయము చేయునవి ౪ ఒకసంవత్సరమునకు మాత్రమువచ్చును. ఇప్పటి నననాగరికతకు గావలసిన వస్త్రములు (నూలువి, పట్టువి) సీమకములకంటె ౧౦౦ కి ౨౧ మొదలు గేం వరకు జాస్తి కల యిచ్చినయడం సీమకములకంటె రెండింతలు రోజులు బట్టు ఆటికచ్చునవి. స్వదేశీయుబట్టు చిక్కగలవు. ఇప్పుడు బజారులో రు ౨ లకు ఆమ్మ ౧౨౦కి ములను సమానమైన ౨౦ గజముల తానుకు సరియైన ౬౦ నెంబరు స్వదేశీతాను రూ. ౮-౦-౦ లకు చిక్కను, సీమములకంటె ఈదేశీయ ముల్లు తీసిపోనదని దృఢముగా చెప్పగలము. ఈ దేశీయులలోగల హిందూ మహమ్మదీయులకు నూలుపట్టుబట్టు సాణ్యమైనవి ముతకవి ఇచ్చటనే తయారుచుండగా వీనిని పోషించక విదేశీయులైన వస్త్రములుఉపయోగించిన మొదల మనమాతృదేశీయునకు మహాపకారము చేసినవారల నుగురును.

ఈ జిల్లాలో నేమి ఇతరజిల్లాలలో నేమి నేను సంపాదించినది బోట్లో నేమి ఈ నేత నేయు జనులు సర్వసాధారణముగా త్రాగుడను వేరుపురుగుల పిల్ల లాదిగా సంపాదించు ద్రవ్యములలో చాలభాగము త్రాగుటకు ఖర్చుపడుటచే వారి కుటుంబ జీవితమునకు చాలక కష్టపడుసంగతి చూచుజనులకు పరితాపము పుట్టించుచున్నది.

ఈ నేరుపురుగును నశింపచేయుటకు ఈ నేతపరిశ్రమమును వృద్ధిచేయుటకును గవర్న మెంటువారు ఈ నేతగాండుగింపు గాగ్గియాలకు కల్లు సారాయి ముకాములను మూడు మైళ్లకుగోలకు నుండకుండుట్లు యేర్పాటుచేయుట. ఇట్టి శిశుగాండుగింపు గాగ్గియాలలో మద్యపాన నిషేధ సంఘము (Temperance League) లను నేర్పెత్తి ఈ సంఘములచేత ఉచితవార్డులను ఆట్టిచెనునదెరివి ఆపుచు దగు ప్రయత్నముచేయుట. కంది నేతిగాండ్ల యూనియన్వలె ఈ నేతిగాండుగింపు గాగ్గియాలలోని వ్యాపారస్తులు ఈ బీదలు ద్రవ్యమును నేకరంపు విధములను గలం తగినసంఘములను నేర్పెత్తుదుట. గవర్న మెంటు గూర్ఖలైవోరు తగిన వ్యాపారస్తుల సంఘములుగా చేరి ఉచితవారతాలల నుంచి ఆట్టి వారతాలలో సామాన్యవిద్య, నేతి, రంగులపరిశ్రమలను చెప్పించి మట్టిపూయులవారు తమ ప్రతినిధులను ఈ పరిశ్రమమును వృద్ధిచేయుటకు సంశీకముగా గొప్ప నేత, రంగులపరిశ్రమలు గల ప్రదేశీయులకును నూతనమార్గములకు నేతగాండ్లబుద్ధి నాకర్షించుట. ఇట్టి సంఘములకు గవర్న మెంటువారు తగినసహాయము చేయుట. గవర్న మెంటు వారు ఇటీవల ముగ్గులలో నేతిరంగుల పరిశ్రమలను నభివృద్ధికి యోచించిన వారతాలలవంటి వారతాలకు ఈ జిల్లాలో దగిన చోట నేర్పించి విద్యాసంఘము తయారుచేసి సరియార్థములను గలంపును.

దేశీయవస్త్రములను నేయించు ప్రజలు సర్వజనులకు నుపయోగపడు రకములు తయారుచేయు సరకులను వాడుకలోనికి తెచ్చుటను స్వల్పవ్యాధులను విక్రయించుచు దేశాభివృద్ధికి దోడ్పడుట యవసరము.

వైద్యపరిషదము

సహనీయాభిప్రాయము.

I

కలకత్తా వైద్యపరిషదములో సభ్యులును, కలకత్తాలో నున్న వైద్యులను ఆరు డాక్టరు సీనియర్లను సర్జన్లుగా గాల్గొని, గౌరవనీయులగు ఆయుర్వేద ప్రతిష్ఠాపతియగు జేరిసంతమాత్రయను దేవుని వైద్యపరిషదమున నమోదుకా జడిన వైద్యుల నాపరిమదమునండి కప్పించుట నియమించు తదగి నాద్యధాభిప్రాయము. మదరాస్ శాసనములు నేను చూడలేదుగాని బెంగాలీ శాసనములు మాత్ర మిట్టి నిబంధనలు లేవు. మదరాస్ శాసనము నిట్టి నిబంధనలు అనుయోదల నాని, నెంతటియలలో డిప్యూటీ సహాయకమున కంటివేయము. ఆయుర్వేద ప్రతిష్ఠాపతియండి మన శరీరకాన్త్రాక్షణము వైద్య కాన్త్రాక్షణము నేర్చుకొనుచున్నచో అంతయును వెళ్ళగలవు నాకనుభవమును బట్టి నొకటిగాని అంతయును వెళ్ళగలవు ననిన నా దేశమును దేవతమున్నట్లు కానరాదు. డాక్టరు కృష్ణస్వామి గారియొడ నాకధికముగ సానుభూతి కలదు. వారి కేగధముగ గౌరవనీయుల కలగలేక సత్కర్తవ్యమున నాని జైలుడించిన ఉదారస్వభావమును ధైర్యమును కొనిచూడదగి యున్నా కంగ రాష్ట్రవైద్యపరిషదమునకధ్యక్షుడును, ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్యకాల లో శోగగరూపణ మొనర్చు వైద్యులు కలకత్తా విశ్వవిద్యాల యసభ్యులును, కలకత్తా వైద్యసహాయసంఘకార్యదర్శియును నగు డాక్టరుయన్ సి. సర్వాధికారిగా నిట్టిభిప్రాయపడిరి:—వివర ములు సంపూర్ణముగ తమవ తేలియరాకనావుటచే క్రమమున తీర్మాన మొనర్చుట కప్యమనియు, చెన్నపురి వైద్యపరిషదము వారొందిన ప్రకటనములు డాక్టరు కృష్ణస్వామి అయ్యుడు గారు సమీక్షించిన అంశములను తప్ప వివరమున ఆధారములేదనియు లేకుండినయెడల పరిమదముగా నీతి స్పష్ట, విధించిన శిక్షయు అక్రమమనియు, న్యాయవిషయములనియు నారు నెలవిచ్చిరి. ఆట్లయిన హిందూదేశముననున్న వైద్యులందఱ ప్రజలకును వైద్యవృత్తికిని ప్రమాదకరమున పరిమదమునా నీయును రద్దు పరపించుటకు పూనుటయును, నయనములు తమకందగ నే వీరు వంగదేశములోన వైద్యులును సహజములును తమచర్య యొనర్చు పురికొల్పియును.

ఒక సంభాషణ సంవత్సరమున హిందూదేశ వైద్యకా ఖణా కొంతకాలము పరిచేసిన తెల్పి నెంటు కర్నలు యు. యన్. ముఖర్జీ గాల్గొనిరి. డాక్టరు కృష్ణస్వామి అయ్యుడుగారి యెడ సభికులు సానుభూతి కలదియు చర్చితచర్చణము వారి కొనసగివడిన అసభ్యుల సాటివారిలో వారి కేకారతయు కలిగింపజేసి, హిందూదేశమునకు వైద్యులు కారణరహితముల ఆశ్చర్యకరములు అను మనోభావముతో కూడి ప్రాచీనకాల నునుపలభ్యులను అనుభవమును వీక్షణము అనడచేసిరి. ఇది యేవారిలో నున్న గొప్పగాటు. వీరిని నేను వైతిక ధైర్య రాహిత్యమునయే చూడెదను. అంతగన్న కఠినమునకును నాకు యోగించుటకు నానున సాధ్యము.

దీనివలననే చికిత్సలకు అపారములగు నిడుములు కలుగింపు చున్నవి. భారతవైద్యసంఘము నానందించున్న ఈపీకాన మును కృష్ణస్వామి అయ్యుడుగారు తమగలిగి లేని యాయున భారతదేశమునకు మహోపకార మొనర్చినవారిలో నొక్కరిని భావించుకొనినచే ప్రశంసించబడుదు.

బంగాళావైతికులకాలా సంస్థాపకులను ప్రధా నోపాధ్యాయులను అగు డాక్టరు యన్. కె. ముల్లిక్ గారిని చెప్పిరి.

అయ్యుడుగారి ప్రవర్తనము నామాధరమున దోష మును కొంతవరకు సమాహించుచుగాని వీరి ఆశయమును బట్టి చూడ వీరిప్రవర్తనము నీతిహిన్యమును నేరము. అని యజువు చేయగలగుట చాల సందేహస్పదము. ఆయుర్వేద వైద్య మునందు వీరికొంతవరకు పాతముకలదని నాను నున్నందునను. ఇకను వీరు ఆయుర్వేద వైద్యమున సంబంధ కలిగి యుంటు దోషముగనా కాదా అను ప్రశ్నము మిగిలి యున్నది. హిం దూదేశమున ఆయుర్వేదవైద్యమునిశ్చయముగ ప్రబలియున్నది. దొరతనమువారిసోపాన అంతయును చే నైద్యకాన్త్రాక్షణా నములు నవీన కాలములకు సరియగు అభివృద్ధి నంది యుండ లేదు ఆయుర్వేద వైద్యకాన్త్రాక్షణాభివృద్ధి నొనర్చు కార్యములు ప్రతిష్ఠాపతికారముగలగుటకు. భావికాలమున ఆయుర్వేదమునకు ఉన్నత స్థితి సిద్ధించునటుటకు నీగ ఆధారములుకలవు. వైద్య పరిషదమువారు కృష్ణస్వామి అయ్యుడుగారి పరిమదమున ఉదా రభావమున ప్రకృతిపతనం. అట్లుచేయకపోవుటలేకపై మై యు న్నుది. నేమోదు కాబడిన వైద్యులు కంటివేసిన నగరమున మోము

వెతి వైద్యులు కూడ చేయుచున్నారు. వీరి నెవ్వరు ప్రశ్నింప లేదు. అట్టిసంగతిలో ఆయుర్వేద వైద్యమును నవీన కాలము లకు తగిలెట్లు వృద్ధిచేయగలసామర్థ్యమున్న కృష్ణస్వామి అయ్యుడుగారిని మాత్ర మోపాతమునకును చేరనియ్యట కభ్యంత రమేల చెప్పవలయును.

డాక్టరు గోస్వామి యమ్. డి.

వైద్యములతోనే మేమిసంబంధమున్నను, అప్పుడే నవో ఆంగ్లేవైద్యునిగ నమోదుచేయుటకు ఆటంకమేమియు నాదు నున్నది. కలకత్తాలో ఇట్టి అంశములు సంభవించ వు. ఆయుర్వేదమునకును ఓషధులకు ఆమోదింపబడిన వైద్యసంఘములు నానుచున్నవి. అందుచే నీవిషయమున ప్రతిసంగతుల నెవ్వయేని కనిపెట్టెయెడల. వాటికి నుద్యు లందరు సంతోషపూర్వకముగ స్వాగతమొసంగుటకు తలచుట స్వాభావికము ఇంతేగాక నూతనాంశముల కనిపించుటను ఆయుర్వేదకాన్త్రాక్షణము ప్రయత్నకారము జాతీయుల పతన మొనర్చుటకు దొరతనమునారును నియమములు కూడ తోడ్పడుదురనికూడ తలచుటకు విరుద్ధముకాదు. నీటి మట్టుండ కృష్ణస్వామి అయ్యుడుగారి పేరును నమోదు విధానం నెల తున్నపు వెట్టికో గ్రహించుట సాధ్యముకావున్నది.

డాక్టరుచంద్ర యల్. ఆర్. సి. సి; యల్. ఆర్.

సి యన్; యల్. ఆర్. యఫ్. సి; యల్. ఆర్. యఫ్. యన్. ఆయుర్వేదవైద్యము ఎలావెతి వైద్యమునాత్రము నకు ప రించియున్నది. మనకిప్పుడు తెలిసిన వయస్యవిషయములనా కెక్కులు హిందూదేశమున చాలకాలము క్రిందటనే తెలిసి యున్నట్లు మనకు తెలియును. శత్రుయుద్ధవృత్తియు మందుల కు తాగింజము. ఓషధులు, విధానములు ఒక్కటే. ఇప్పుడు కలకత్తాలో బాబుజ్ఞానాద్ నేన్ యమ్. ఏ; యల్ యమ్. యన్, బాబుజ్ఞానాద్ నేన్ యమ్. ఏ; యమ్ డి. యన్ను న వైద్యులు వెక్కిరింపు ఆయుర్వేద వైద్యము చేయుచున్నారు. అందుచే మదరాస్ వైద్యపరిషదమువారు నిరంకుశాధి కారముతో ప్రకృతిపతనం పుష్టముచున్నది.

డాక్టరు డి యన్. రాయ

యమ్. డి. గారు హోము వెతి వైద్యము చేయు చున్నారు. కృష్ణస్వామి అయ్యుడుగారి ప్రవర్తనమున ఆక్షేపం పలసిన ఆంశములు లేవని వీక్షరి

డాక్టరు ఇంచుమార్కట్ షెల్లిక్ గారు కూడ కృష్ణస్వా మి అయ్యుడుగారియెడ తమ సానుభూతిని తెల్పిరి.

బొంబాయి భారతీయ వైద్యులందరి.

చెన్నపురి వైద్యపరిషదమువారు డాక్టరు కృష్ణస్వా మి అయ్యుడుగారిని తొలగించుట ఆశ్చర్యము. మీరు కల్పించుకొని రతనని ఈమండలివారు శిక్ష పెట్టుదుమిభిభుగారికి తంలివార్త నంది.

II

[ఒక విలేఖనము.]

ప్రపంచమంతటను శివకలకరమునకు బడవైన యీ ప్రపంచ సంఘామసందర్భమున చెన్నపురి వైద్యపరిషత్తువారు అనందర్పప్రబంధముకటి చేసి భారతీయుల నెల్లందు మఱిత కలకరపెట్టుట చాలబోరపాటు చెప్పకటిటను. ఈ పరిమత్తు వాదలన ఆక్రమముగ శిక్షించబడినవారికై సామర్థ్యములకు గుఱించి చర్య చేయవలసినది లేదు. వారు సమర్థులైనను, అసమర్థులైనను ఇప్పుడు వైద్యపరిషత్తువారు చేసిన సాహస కార్యములకు నజాగ్రహముగలందెట్టితినిది ఆయుర్వేదము. డాక్టరు నాయుడు మహాభావుడు నూదిందిసిల్లుచునటించి పుజులు పెట్టిన ఘోషము కాంతింపజేయుటకై తక్కువ నందలి ప్రజలును పుభుత్వమువారును జేసి వ్యాఖ్యాన మీవైద్యపరిషత్తువారి యనాలోచిత కృత్యములను సమాధి గామియై పోయినది. వారి యీ సాహసకృత్యమునకు గార ణము పునఃధారణమున తొలుతులు విజయము గాంచుచున్న భారతీయ విజ్ఞాన సూర్యప్రకాశములలో నొకటియగు ఆయు ర్వేదవైద్యమును రూపుమాపుటలం పని చెప్పట సాహసము గాదు. అన్నివిధములను భారతీయులందరించుచు పరమో ద్దేశముగాగల యీచల్లది బ్రిటిషు పరిపాలనమునందే భార తీయుల కిట్టియకములుజరుగుట చాల విచారకరము ఈపని వలన నిత్యలకుభారతీయుల చిత్తవృత్తులు కలకరపడిపోవునని యూహించలేక పోవుట వైద్యపరిషత్తువారి లోపము కాక మానదు.

ఆంగ్లేయు వైద్యము మహోక్త్యుమే కానవును. కాని యాయాత్మకృత్యములన ఆయుర్వేదమున చేమియు లోపమురాదు. వైద్యపరిషత్తువారి తలంపున నీవమై ఆయు ర్వేదము భారతీయుల తలంపున మహోక్త్యుమేమిది ఆంగ్లేయు వైద్య మీ మహోదేశమునకు బహర్షణము చేయక పూర్వము

భారతీయులు దివ్యవృద్ధులు లేక చచ్చిపోలేదు. అదివచ్చిన తరువాత శోగము భారతీయుల నెల్లందు అదియే నిరాశయు లను జేయులేదు. భారతదేశమున నాంగ్లేయవైద్యమునకు గల పలుకుబడి చాల స్వల్పము. బ్రిటిషు పరిపాలనమునకు గలి గిన యీ ప్రకృత భారతీయ ప్రజాసములకు నుండు గూడ నది యంతకంటే విజృంభించజాల దనుట యధార్థము. ఆంగ్లే యులకు తమ వైద్యము ప్రపంచమంతటి మీద నధికారము చేయవల సునను శోక యెట్లు గలదో యట్లే భారతీయుల కును. పాడె దనుయాయుర్వేదము ప్రపంచమంతటను—అదిపిలు తేటన్న తమ దేశమందే నను సరికొకాధికారమును చలాయించు లలమునను శోక యుండకరాదు బ్రిటిషు ప్రభువులకుల భారతీయుల ముదితత్వము లిదివల్ల క నేకములాదరింపబడినవి. అదరింపబడకన్నవి. అదరింపబడకగలవు. భారతీయులెల్లననిట్టి యాశతో నాంగ్లే ప్రభుత్వమును దీరించుచున్నాడు. వైద్యపరిష త్తువారుచేసినయొక మృత్యుహతీప్రయుగంబ్రతిహత మైపోవునది యే యొక భారతీయుల యానకు చలంపక జేయగలదని చెప్పటకు సరియైనది. వైద్యపరిషత్తువారు రావని కామర్థ మూహించకపోయినను దానియందు గల యర్థ మంతకంటే నేటుకాదు. కావున మహోపకారమృదము అగు శ్రీ పెంటు డుప్రభువుగారు భారతీయుల యీ మృదయానాటము సమూలముగ పెట్టించి మఱు ఆయుర్వేద వైద్యులకు కాంతి ప్రసాదించ ఆంధ్రాలో మెల్ల గోరుచున్నది

III

కడపనండి ఆయుర్వేదభూషణ బి. తిరుపతికాశ్రీ గారిట్లు ప్రాముఖ్యము. —మదరాస్ వైద్యపరిషత్తువారు. డాక్టరు ఎం. కృష్ణస్వామియ్యగారికై నిర్దేశించు భిక్షా గమునుగూర్చి కడపగరము నీమాసము 21 వ తేదీ భాను వారమునాటి సాయంకాలము 4 గంటలకు మునిసిపల్ వై)మీన్సులనుండి టి-ఎం-సరసింహాచార్యులు బి-ఏ-బి-యల్-గారి యాధిపత్యముక్రింద కాకసభజరిగినది- న్యాయ వాదులు ఆయుర్వేద, యూనాని వైద్యులకు తదితర జను లును సభకు విచ్చేసియుండిరి- మద్రాస్ గౌర్యంతువారు తమచే నామోదింపబడిన మిడికల్ రిజిస్ట్రేషన్ ఆక్టును ఖాడి తమకు దీనివేయవలె ననియు, లేనిచో నాచట్టుకు ననుసరించి యుండు ఇంగ్లీషువైద్యులు- ఆయుర్వేద యూనానివైద్యులు లకు (బో)త్సహపరచివో వారల కేలాటియాక్షేపణాన మనములకు గలగలజేయక ప్రబాధాశనముల కవకాశ మియ్యక యుండుననుచు తీర్మానించు ఈ తీర్మానములను కాననిర్మాణ సభాధిపతులకు సుపలంబి

ఆంధ్రమునోజుర స్థానికోప సభము.

ఈసంఘమువారు ఈనెల 20 వ తేదీ శనివారము సా యంకాలము 4 గంటలకు బెజవాడలో సభచేసి ఈ దిగువ తీర్మానములు చేసియుండిరి:—

రాజోపు దేశీయమహాజనసభకు ఆంధ్రరాష్ట్రనివయ మునూర్చి తీర్మానమును పుజీత పిట్టుమని ఆ సభాకార్య దర్శిగారికి ఉత్తరము నామనములు. విశ్వవిద్యాలయ ఏతిస్తాపనకై దొరతనము నొకటిబాసకు కయూచేయుటల కార్యదర్శిగారిని కోరవలయును. ఈ మహాసంఘసభ్యులకు గున్నయ్యకాశ్రీగాను నిధి విమర్శకు చంపానములు చేయు టకు పూనుకొని ఖర్చులనుమిత్తు నెం 1 కి రు 30 మున్నె రూపాయల 5 ఇయ్యరలనెడన కొరవందున వారికి ఖర్చుల నిచ్చుటకు తీర్మానించిరి. వారి ఇష్టప్రకారము వనూలపనులు 1916 సలరం జనవరికండి పొంగింబుటకు తీర్మానించడ మైనది. ఆంధ్రోద్యమమునూర్చిన పుస్తకములను ఆంధ్రోత్తించుటగూర్చియు, సభాధిపతుల యెన్నికనుగూర్చియు సభకు పచ్చు ప్రతిభులు రుసుముగూర్చియు, ఆంధ్రోధిని వనూలచేయుటకు గూర్చియు ఆంధ్రోద్యమ వ్యాప్తియగు మార్గములనుగూర్చియు పూర్తిగా ఆమోదింపబడినది

కొచ్చిసంస్థానమువారి న్యాయవృత్తి:— కొచ్చిసంస్థా నమునాని నెమ్మొగూలో నొక హెమ్మొగూ మేనేజు రొక బాబు చేర్చుకొని నిరాకరించి కారణముగగా ఆబాబును ధనికుడనియు ఆబాబు చేర్చుకొనినో మరియొక బిడబాబుని చేర్చుకొనుట కభ్యంతరము కలుగుననియు సమాధానముచెప్పె ను- అసమాధానము యుక్తముగ లేదనగా చేర్చుకొనుట నా గౌరవమునకులొంటి కార్యరూపమున తెలివెన- చేర్చు కొనుటకు నిర్బంధించుటకు దొరతనమునా కధికారములేదు కాని పక్షపాతంతో పనిచేయు సభి కారులుగల పాఠశాలకు ధనసహాయము చేయ గాదు కొంతమునాని తామిచ్చు ధన సహాయమును నిలిపివేసిరినని తెలియజేసిరి.

ఉద్యోగుల జీతములు

కుష్మలకు రాయటకు ఉపయోగించును.

1915 సం॥ నవంబరు నెల 23-వ తేది.

అర్. యల్. యల్. హోన్సు,
పాతాళం పాత్రజ్ఞు

అంబికా నవమయ 22. — అమ్మ పుష్పాక్ష — ధర్మ
 ఈ తీర్థమును సోదాటము జరిగినది కాంప్టాంటి నోటి
 పరమరింపబడెను. శుభాక్షియేను పరిశరణల నిరంకులతి
 వాంఛులతోను భీకరనయర మాజిల్లినది.

(294) కృష్ణామోటారు సర్క్కిసు కంపెనీ.

విజయవాడ ప్రకటన.

గృహవిజయము, పట్టణవిజయము	2
నేతరదేశము	3
చెన్నైపురి వైద్యవిజయము	8
యజ్ఞవాక్యము, భాగ్యవైద్యము	5
ప్రభావవాక్యము	
హైందవభూమి ప్రశంస	6-7
సాహిత్యము	"
విజయవాడ ప్రకటన	
విజయవాడ ప్రకటన	8-9
గృహవిజయము	10
విజయవాడ ప్రకటన	11-12-12
విజయవాడ ప్రకటన, గృహవిజయము	14

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ నవంబరు నెల 23 వ తేది

మంగళవారము

హైందవభూమి ప్రశంస.

ఆంధ్రభూమిలో మనవిజయము యిదిగఱకు నిదురపోవుచుండిన రాజ్యాంగసభలవారు ఇప్పుడు దినదినమును ఎక్కువ యాసక్తితో హైందవ భూమిగురించి యాలోచించు మొదలిడి యుండుట యందకు నెరుగుదురు అయిన నొక్కడినము నూక ప్రత్యేకవార్తలను రూపము మనకుసంబంధించినవానిని ఇచ్చియుండ లేదు. నేటిదినము అట్టి సంభవము కలిగియుండుట యొకవిధముగా సిద్ధామి యొక్క ప్రాముఖ్యము అంగీకరింపబడుచున్నదని స్పష్టతరముగా తెలియజేయుచున్నది. ఈయూడు వార్తలలోను రెండు ఇరుపదియవతేదికి చెందినవి. ఒక్కటిమాత్రము పదునెనిమిదియవతేదికి చేరినది ఈకడపటివార్త యింతయాలస్యముమీద మనకు జేరుటకు కారణము వార్తాపరిశోధకులో రూపంలో తెలియరాకున్నది. ప్రజాప్రతినిధిసభలో సభ్యుల నొకసభ్యుడు హైందవభూమికి వ్యతిరేకముగా వార్తలున్నననియు వానియందు సర్వ మొంతవరకు కలదో జర్మనీ ఆవార్తల కెంతవరకు జవాబుదారీ కావలసియుండునో తెలియజేయవలసిన దనియు మన ఇండియాకార్యదర్శి ఛేబల్లెగూరి నడిగెను. ఛేబల్లెగూరు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు హైందవ భూమిలో మొత్తమునకునంతయు తృప్తికరముగా నున్నదనియు కొన్ని కష్టములు కలిగియుండిన యెడల నవి ఇతరదేశముల మూలకముగా స్వల్ప సంఖ్యాకు లగు నతివాదులమూలకముగను కలిగిన వనియు ప్రజా బాహుళ్యమునకు వీనితో స.బంధము లేదనియు అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములో ముఖ్యకార్యస్థానముపెట్టుకొని శాంతినిచెదరగొట్టుటకును, సైన్యములను కలతపెట్టుటకును, ప్రభుత్వమును బోరగింతల వేయుటకును కేంద్రీకృత ప్రయత్నములు చేసినయొక బ్రిటిషువిరోధ సంఘపు పన్నుగడలను ప్రజలు నిరోధించి ప్రభుత్వాధికారులకు సాయపడుటచే పూర్ణరాజభక్తిని చూపి నారనియు వాక్రచ్చిరి. మన ఇండియా కార్యదర్శిగారు దుస్సాహమును కనబరచుటకు ప్రసిద్ధి చెందినవారు కాదు. కావున హైందవభూమి యొకతశాంతము నహించి యున్నను నెంత రాజభక్తి సామ్రాజ్య భక్తుల కనబరచుచున్నను ఏదేశము

నకు చేమూలనో యెప్పుడును అసంతృప్తి యుండక నూన దనుటను స్మరించుకొనజాలక కాబోలును ఉత్తర ఇండియాలోని కృత్రిమమును దలంచుకొని మాటలు కట్టి కట్టి యుపన్యసించినారు. ఇండియా ప్రభుత్వవిజయము హైందవభూమి మహాసత్వ ప్రతినిధి బయలుపడుచున్నదని చెప్పుటకు ఇండియా కార్యదర్శియంతటి జవాబుదారి యధికారికి కూడ సంకు అక్కరలేదనియే మాయభిప్రాయము. మరీ యొకచోటకు ఛేబల్లెగూరు జుకుచునే మాట్లాడి యుండుట మా యభిప్రాయమునకు బలము నిచ్చుచున్నది. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యము నగరమున మనదేశమును గురించి యొకసభ జరిగినది. అచ్చటికి తాము పోలేనగుటకు చింతిలుచు ఛేబల్లెగూరు రొక యుత్తరమును వ్రాసిరి. అందులో

“మనసామ్రాజ్యములో మరీ యేభాగమునకు (ఇండియా యంగ్లండ్) ముఖ్యతరములును కలెతరములును నగు ననుస్యలెత్తు. అయిన తొలిక ఒకటి, సాహిత్యము, సాహిత్యము శుభము నెడల భవిష్యత్తుగురించి మనముకావలసిన సేతు మాడవచ్చును”

అని యభిప్రాయమును వెలువరచినారు. ఇందులో ఒకటి సాహిత్యములు హైందవుల కక్షమున నుండవలయు ననియు సానుభూతి పాలకుల కక్షమున నుండవలయు ననియు ఛేబల్లెగూరి మనస్సునగల భావ మని యూహింపవలసియున్నాము. ఇంతమట్టుకు చెప్పినందులకు మనము మన ఇండియా కార్యదర్శిగారికి కృతజ్ఞులమై యుండవలసినదే. కాని అధినివేశముల విషయము యుద్ధాది నే అధినివేశముల కార్యదర్శి స్పష్టముగా జెప్పుచుండ తా మిప్పటికైనను హైందవభూమి గతి యిట్టిది కానచ్చునని యైన చెప్పి కుండుటయు హైందవ భూమియంతయు నెరుగువల్లు చున్నను ఆలోచనకునైన నెడమియక నిబంధనల నైనను చట్టములో జేర్చక హైందవుల మానసములలో ఛేబల్లెగూరి వాగ్దానములు కాలమువచ్చినప్పుడు అన్ని వాగ్దానముల తెరువు పట్టునేమో యను సంకోచమునుండి వి.సి. ఎస్ ఆఫ్సు చేయజూచుటయు హైందవసమస్యలు కఠినతరములని రానుండు వాలస్యమున నేడిపిక వేయుటయు సంతోషజనకములుకాబాలవు. యుద్ధము మహాప్రయత్నము. సర్వశక్తుల సర్వభావముల సర్వసంపేదనముల విజృంభింపజేయునట్టి గొప్పయుత్తేజకము. యుద్ధానవియుండును వీ రశిఖామణులకు వలెనే యుద్ధ వార్తలను విను సామాన్యపౌరులకును ఉత్సాహము పెల్లుబుచ్చుచుండును. మానసము వికసితమగుచుండును. దేహము గగుర్పాటు నందుచుండును. ట్రైముసాత్రికకు మానాయకులు వ్రాసిన జాబులను గురించిన మూడవవార్తయే యీమాటల యాభావ్యమును దృఢపరచుచున్నది. మిత్రమండలి పక్షమున పోరి విజయముగుటకు ఇండియాలో ఇంకను బహుశతరములగు సవినసైన్యములను చేర్చునట్లు ప్రభుత్వమువారికి నెక్కి తెలియజేయవలసిన దని మన ప్రముఖులలో ప్రముఖులు ఆంగ్లదేశమున నుత్తమమగు పలుకుబడిగల ఆపత్రికకు వ్రాయుచున్నారట! ఇట్టితరుణమున చల్లని మెల్లని శృంఖలాబద్ధోపన్యాసములు రుచిగొలుపజాలవని మన ఇండియా కార్యదర్శిగారు గమనింపకుండుట చిత్రముగా నున్నది. హైందవభూమి సమస్యలు కష్ట

తరములని వాపోవుచుండుట లాభకరము కాదు. నేటియుద్ధ మింపనుస్యలలో కొన్నిటికి తీర్మానమును కోరుచున్నది. వాంటిరుపద్ధతి, ఆయుధశాసనపు సవరణ, హైందవుల, సైనికాధికారము లిచ్చుటకు, హైందవరాజ్య పరిపాలనకు ఆంగ్లులు సరియైన విద్యార్థులు కల వారు దొరకని యప్పుడు హైందవులనే హెచ్చు సంఖ్యలుగా నుపయోగించుకొనుట, హైందవభూమిలో పరిశ్రామికాభివృద్ధి కొనర్చి శత్రువుల నార్థికముగా మునునకు గూడ నోడగొట్టుట, అను నియ్యవి యన్నియు నేటిసమస్యలు. వీని తీర్మానముమీద సాలో యాధారపడి యున్నది. వీని ప్రాముఖ్యమును కనుగొనలేక ఉదారభావ ప్రపంచమున విహరింపజాలక ముందునెరుక లాకుచు కష్టతరము కష్టతరము మరి పల్కుచుండు మాత్రముతో నిలిచిపోవు కార్యదర్శిగారు లేర్పడియుండుట ఈసమయము మన ప్రత్యేకవార్త మనుకొనవలసి యున్నాము.

త్రాగుబోతుతనము నాపుట యెట్లు?

త్రాగుబోతులను వారి నురభ్యాసము నుండి త్రిప్పుటకు నచ్చటచ్చట కాఫీ తేనెల్ల దుకాణములు పెట్టించవలెనని యెవ్వరో ప్రభుత్వమువారికి సలహా యిచ్చినట్లును మన స్థానిక ప్రభుత్వము వారు జిల్లాబోర్డు తాలూకాబోర్డు లీ పనికై యుద్యమింపవలసిందని యుత్తరువు చేరు నుండి నట్లును మేము కొంతకాలముక్రిందట తెలియజేసి అట్టిపద్ధతి తగదని ఖండించియుంటిమి. అట్టి పద్ధతి నవలంబించినయెడల కాఫీ, తేయాకుతోటలవారికి లాభ మగునే కాని త్రాగుడు తప్పదనియు కాఫీ తేనెలను క్రొత్త దురభ్యాసములు ఇప్పటికంటె నెంతోశ్రీఘ్రతరముగ పెరిగిపోవుననియు సభిప్రాయ పడితిమి. ఈవిషయమున పంజాబు ప్రభుత్వము వారు అధికారవర్గము వారిని అధికారివర్గము వారిని ననేకులకు వారివారియభిప్రాయముల నడిగి తెలిసికొనినారు. అట్టి విమర్శలనును ఆప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకప్రకటనగా వెలువరచినారు. ఇండియాప్రభుత్వమువారికి సలహాచేయబడిన పద్ధతులు అనగా ముఖ్యముగా కాఫీతేయాకు దుకాణ స్థాపనపద్ధతి నిరుపయోగ మనియు ననువజాలనిదనియు కొంతవరకు సపాయకరము కూడ ననియు సారాశము తేలినదట! పంజాబుజనులలో కొన్ని సంఘములయందు మాత్రము త్రాగుడు కలదనియు క్రమక్రమముగా బోధచేయుచు పోయినయెడల నాసంఘములవారు ఆదురభ్యాసమును మానుకొందురనియు అభిప్రాయము కనుపట్టింది. అందుచేత పంజాబు ప్రభుత్వమువారు కాఫీ తేనెల్ల దుకాణముల స్థాపనవిషయ మాలోచించ నక్కరలేదని తీర్మానించినారు మా స్థానిక ప్రభుత్వమువారు అనధికారల యభిప్రాయము నడిగినట్లు తెలియవచ్చుటలేదు. ఈ విషయమునే తలపెట్టనియెడల తొందరలేదు. కాని, విషయము ప్రభుత్వమువారి యాలోచనలో నుండునేని తప్పుక అధికారాసధికారులలో సంప్రతించుకొనక మా స్థానిక ప్రభుత్వమువారు తీర్మానము చేయకుండురు గాక యనియు పంజాబు ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము గమనింతురుగాక యనియు గోరుచున్నాము. త్రాగుబోతుతనమును తగ్గించుటకు బోధనను ప్రజానాయకు లేర్పరచుట యట్లుండ ప్రభుత్వమువారు మత్తుపన్నులను సులభలభ్యములు కాకుండునట్లు చేయవలసి యున్నారు. అనధికార నాయకుల సంఘముల

సలహాలను ఇప్పటికంటే నెక్కువ గౌరవముతో జూచి చూడములనుచు సానములను కాలములను జాగ్రత్తతో నిర్ణయింపవలసి యున్నారు. నేటికిన మొక విశేషము నేరవాంఛనుగలది ప్రాయము వీరికి మూలముగాని త్రాగుడు ద్రవ్యముగా జేయవలయు ననుచున్నాము. అట్టిపద్ధతి అనులు లో పెట్టుటయే ప్రభుత్వము వారు చేయుచున్నారని. రుక్మాత్రాగుడు మొక్క చెట్టున నాపిరిది. చీనా నల్లరుందు అభ్యాసమును నిలుపువలయుటకు శాసనములనుగా ప్రయత్నించినది. ఈవిధమున ములున్నను మనదేశమున త్రాగుడును నిరోధించుటకు ఎక్కువ పన్ను వేయుటకంటే కఠినతరమును వద్దతి నానోచింపకుండుట యంతతృప్తికరముగా లేదు. ఇంకను ప్రభుత్వాధికారులకు మత్తుపదార్థములనుండి వచ్చుపన్నులైతే దృష్టి నిలిచియున్న దని వ్రాముటకు చింతిలుచున్నాము. ఇట్టిస్థితిలో వట్టిపై పూత లేల యానోచింపవలయునో యెరుగ జాలకున్నాము

నేతపరిశ్రమ

నేత పరిశ్రమకు గురించి శ్రీమత మాకల వెంకట సుబ్బయ్యగారు వ్రాసిన వ్యాసము ముందుకంటే ప్రకటించితిమి. ఆ వ్యాసమున జరిగినాది వెంకటదేవుని దయ ప్రతితిని గాంచిన కడపమండలములో నెత పరిశ్రమ ముందున ఎంతెంత దూరదేశములలో నాడుదురా వ్యాపారముచేయు నదియు అప్పుడు కాకపోదు. విద్యాగంధము లేనివారై వ్యాపారము చేసిగా చేతులకే వాళ్లువేతన త్రాగుడు కలవాలు పడి గడిచిన ద్రవ్యమును వాళ్ళము చేసికొంటుంటే నేత కాండ్రందు కష్టములు ఎక్కువలు వెంకటసుబ్బయ్యగారు స్పష్టపరచినారు. ప్రతికారములను నూరిచివారు. మండల నాయకులు ప్రభుత్వాధికారులను ఆహ్వానము ననుసరించి పరిశ్రమచేయుట మంచి జిల్లాలో నేతపరి యొక్కవగా కల వారయి అందు ప్రతిపేరి ఆవ్యాపారమున నర్రాసము స్వీకరించి తమసంఘమున కయ్యును కష్టములను హెచ్చించి జాతి కయ్యును పరితాపము వెంకటసుబ్బయ్యగారు స్వదేశీవస్త్రములనుగురించి చెప్పినమాటలనుకవి ద్వారాకులుబాధకమునుగొనవలసియున్నాను. మనదేశములోనున్న తరు 7 1/2 పౌండు దూది 1-14-0 లకు ఎరువుచేసి ఆహారము చేయబడిన 5 పౌండు తూకముగల 80 వ సంవత్సరము నులుపెట్టెను రు 6-0-0 లకును 200 సంవత్సరము నులుపెట్టెను 28-0-0 లకును కొనుచున్నాము! 1860 వ సంవత్సరము ఫుల్లంపేటతాలూకాలో పంచుజాతి రైతులు సీమనుండి కొచ్చి 120 సంవత్సరము సుసావు నూలు వడకుచుండిరి! ఆనూనో వేసిన వస్త్రములు 5 ఏండ్లు మున్నగా సీమ 120 వ సంవత్సరము 1 1/2 సంవత్సరము మున్నగుట! ఇప్పటికిని సీమరకములకంటే 100 కి 25 మొదలు 50 వరకు హెచ్చుతగ్గర లిచ్చినయెడల సీమబట్టుకంటే రెండవలకు గోజులు మనగలగవస్త్రములు మనదేశములో దొరకగలరట! తాను పరిశ్రమి మానగల యీ వెంకటసుబ్బయ్యగారు యొక లైసెన్సు స్వదేశీద్రవ్యమును నొకరిద్ద రాంధ్రులమాననముననై న నాడుగల్గినా?

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము శ్రీమత రామలింగారెడ్డిగారి యభిప్రాయముగ ననుసరించి ఏర్పట నేర్పకనో యనుభవమున నప్పుడే ప్రతికరణలో నెరవో కొండన తర్కములను ప్రాసంభించినారు. విమర్శము మద్రాసు మొదలు ప్రతికరణలో పడుటవేత మైసూరునుండి అధికారములముగా నొక తండ్రి వార ప్రకటితమునది. మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము రామలింగారెడ్డిగారి యభిప్రాయముల వైది ఆధారపడి యుండవలె! రెడ్డిగారికినే విశ్వవిద్యాలయ విషయములను దేశదేశమునకు వెళ్లి తెలిసికొన వచ్చినవారు మహారాజాగారి కళాశాలాధ్యక్షు లొక్కరున్నారట! అనియుగాక నంజాండ య్యగారును నొక విశ్వవిద్యాలయ పద్ధతిని పొందించి వ్రాయుచున్నారట! ఇ. తివరకు చరిత్రముడల అంబయ్య జరుగక లసివట్టే జరుగుచున్నదని యభిప్రాయపడవలసి యుండును. ఒక్కరిపద్ధతియే నెగరలేనని ఎవరయ్య ఆచారముడను. ఈ గురు వేద్యుగా నభిప్రాయము లియ్యగా నంబయ్య నుత్తముని తోచినవానిని చేర్చి సంస్థాన పరిభ్రష్టులవారు కార్యక్ర

సానిక వార్తలు

నవంబరు దినచర్య

గురువారము 25-వ తేదీ

కావ్యకేవలము సభ వా 4-30 గం

దీనిచులకేళ్ళ - నేమను తేవును సాయంకాలమునందు 6-8 గంటలకు దీనియును నెగింప బడును.

కాలమాంశితి: - నిన్నటి యధికాంశితి 81-2 డిగ్రీలు; అధికాంశితి 78-3 డిగ్రీలు.

తియ్యెక్కు ఎంతయునొనై: - ఈసంఘము ఈ దొర మతతత్వ బహుమానపత్ర వచ్చే శనివారము 27 వ తేదీ నాడు అనేకస్థలములయందు జరుగును. చెన్నపురిలో నెం 5 నుండురాను నెట్టివీధిలో 27 వ తేదీ ఉదయము 10 గంటలకు జరిగెను.

వర్షము - క్రిందటి శనివారము మొదలు చెన్నపురిలో కుంభవర్షముగురిసినది. బహుశలలో నీళ్లునండి కాలువల పరిసరించినది. బాద్మేలో మెత్తలలోనికి నీళ్లుపోయి నది కొన్ని యండ్లు గోడలు బొత్తిగా కులిపోయినవి ఈ నాలుగు రోజులకు బాంబండ్లుపరిగా నడవలేదు. నేడు కొంచెము తెరిపి యిచ్చినది

ఆంధ్ర స్నాతకులకు స్వాగతము: - ఈ నెల 22 వ తేదీ శనివారము సాయంకాలము 3-30 గంటలకు మూసందిలో రావుబహదూరు పి. టి. త్యాగరాజు కెట్టిగారి యాజమాన్యము క్రింద ఆంధ్రస్నాతకులకు స్వాగత మిచ్చుటకొరకు నొక విందు సభ జరగ గలదు. ఆంధ్రులు ఆంధ్రుల ముఖ్యముగా పట్టపర్తిలలో చేరినవారు అందరను విచ్చేయు ప్రార్థితులు.

వై. యం. వి. ఏ: - క్రిందటి శ్రీనివాసరావు నాటి సాయంకాలము వై. యం. వి. ఏ. భవనములో సర్. యన్. నుబ్బియ్య అయ్యగారు మైసూరు మహారాజాగారియొక్క

మమర బెట్టరమ్మను అట్టి ఫలితము సర్వజన సమ్మోదనము గా నుండగలరు. ప్రాత విశ్వవిద్యాలయములకు నగరవరచక అందుగోగల మేళ్లకు కూడ గ్రహింపవచ్చును. కాని నిన్నటికొత్తినార్తలోకొక్క వాక్యమునకు మాత్రము మే జన మృతకు తెలుపక యుండాలను శ్రీమత రామలింగారెడ్డిగారిని వట్టి తత్వప్రదర్శకులలో చేర్చియుండుట యన్యాయము కలగజేసినది తప్పదు. వారు పాశ్చాత్యవిశ్వవిద్యాలయములలో విద్యభ్యసించినారు. విద్యాబోధకత్వములో కనక చంద్రశేఖరులకు పోలే యున్నారు. భారము నెత్తినవారిని అన్ని విశ్వవిద్యాలయములకు నుదర్శించి వచ్చినారు. మైసూర వానరములకు నేయొకటిమీరునకంటే పొన్నుగా నెం గినవారు. అట్టివారికి వట్టి తత్వప్రదర్శకులకు త్ర బిరుదునుచ్చి విద్యావిషయమున రాజనీతి ప్రయోగాత్మకుని నూచందుట మాత్ర ముగ శుభాంశము కలంపజాయు.

ముంబాయికి హైదరాబాదు.

తూర్పు ఆఫ్రికాలో మొకాంబి కొక్కరేవుపట్టణము. అచ్చట మూసందలలయూ హిందూబ్రాహ్మణులూ లున్నారు. వారు సామాన్యముగా భోజనమున కుపయోగించు ధాన్యము గోధుమలు. ఈ గోధుమలకే యిటీసల నిరోధము కలిగినది. మన ప్రభుత్వము వారు తమ మూలకముగా దప్ప గోధుమల ఎరువు కలగజేసినది యుత్తరపు నాలిందియున్నారు. ఆ యుత్తరపు నిటీసల నే పురమున జూరచేసినారు. కావున ముంబాయికి హైదరాబాదు గోధుమల కరమయినది. తగినపర్యాయము జేయవలసినదని వారు బొంబయి రాజధాని సంఘమువారికి వ్రాసికొనినారు. తమ యొక్కట్టులకురుంచి ఇండియా ప్రభుత్వము వారాలోచించుటలు చేయవలసినదని కోరెనారు. ఈదేశమున గోధుమల ఉపయోగించువారి లాభాలాభములకు కనిపెట్టి వట్టి సామాన్యపు నిత్యభాగములలోయందు హైదరాబాదు సరములకుకూడ కనిపెట్టుటకు ప్రభుత్వమునా రాలోచింపవలసి యుండెను. ఇప్పటికినను తగిన ఏర్పాటుల నొకర్తరు గాక యవసరమున్నాము.

యొ. యవరాజాగారి యొక్కయు చిత్రిపటములకు బృథ ర్పించిరి. మైసూరు సంస్థానాధిపతియూ ఈచిత్రిపటము లిచ్చటికి బంపుటకులన భారతము వజ్రవాణిజ్యమునకు వారికిగల అభిలాషను వెలిబురచుచున్నానియు అత్యునుగాను జెప్పిరి.

స్వదేశమునకు బి. పి. వే. ము. బి. న. శ్రీమతులు: - నేటి ఉదయమున బల్లారికిండి ముమూ ౮౦ శతాబ్దికి ములు రామపురము ప్రేమలలోచ్చి దిగి వారిని పోలీసు ఫారాలో చెన్నపురి నాకాశ్రీముము:కు బిలుచుకొనిపోయి "గోలకొండ" యున స్త్రీయగునా నెక్కింది. ఉదయమండలము కోయబుత్తూరు నుండి మెట్టుపాళెము మొయిలో 30 మంది వచ్చి దిగిరి. వారును పోలీసు ఫారాలో నున్నారు. కలకత్తా మొయిలో యొక కొండకు వచ్చి దిగెదరు. ఈ రెండు శాఖలవారును నూడ "గోలకొండ" యున స్త్రీయగు యెక్కి వారి స్వదేశము నకు బోయెదరు.

శ్రీ శారదా స్త్రీలసంఘము: - క్రిందటిశనివారము సాయంకాలము 3 గంటలకు తిరుగల్ కే. డి. గరన్న మెంట్టు ప్రెయింగు పాఠశాలలో సమావేశమైరి. వర్షము అధికముగా కురిసినప్పటికిని అచ్చటికి అనేక స్త్రీలు వచ్చి యుండిరి. ఆర్. యన్. సుబ్బయ్యకొ అయ్యగారు పి. పి. యల్. టి. గారు "వ్రావిడభాషాత్వత్తి సంఘమును వారివలన రచింపబడిన కావ్యములు" మున్నగు విషయములను గురించి ఉపన్యసించిరి. వైవారములో జరుగబోవుసభలోనూడ ఇదేవిషయమునుగురించి ఉపన్యసించెదరు. ఈసంఘమువారు నుబ్బయ్యకొ మృగానికి వందనము లాచరించిరి.

శ్రీ వెల్లింగ్డరు ప్రభుకౌపము: - శ్రీ నాగు బొంబాయి నగరమును చేసిరి.

మధ్యపరగణాల కావనసభ: - ఈ కావన సభలో మా. కెల్లూరుగారును మధోల్లూరుగారును శిరపిసాగుగారును అధిక సంఘ సంఘముగా నియోజకులైరి

అఖిలభారత మహమ్మదీయ మహిళాసభ: - మిరటలులో 15-1-16 వ తేదీని ఈసభజరుగును- బాన్స్ యా జేగముగారధ్యక్షుల వహించురు-

వర్షంగ మహారాజాగారు: - పి. రి. నెల 29-వ తేదీకి దర్బంగగారువెళ్ళి పిమ్మట హిందూవిశ్వవిద్యాలయము కొరకు సంచారము చేయుదురు-

శ్రీగురునాథ్ గారి జన్మదినము: - నిమ్క- మతస్థాపకులగు గురునాథ్ గారి జన్మదిన ఉత్సవము నిన్నటిరాత్రి ఢిల్లీనగరమున అతియభవముతో జరుపబడినది.

రావుబహదూరు సిల్వ్యాకుగారుబొంబాయి ప్రధానరాజధాని మేజిస్ట్రేటు అవును గారు నెలపునూడ ఇంగ్లాండునకు వెళ్లెదరు గాన ఆయనస్థానమున సిల్వ్యాకుగారు నిమింపబడిరి.

కవులువాద: - బంబూలో కవులవలన వాదపడుచున్న వారికి గింఠి మంది! బుగాళాసాంఘిక సేవాసమితి వారావర పదార్థముల నిచ్చుచున్నారు. వీరిసంఘ కృషియు హెచ్చుచున్నది.

ఒకడకుకొని మరెయొకని బట్టు కొనుట: - శిరపురము ఇంజనీరింగు కాలేజీ విద్యార్థియగు ఉన్నయ వాసరప్రముకు విద్యార్థి వైది ఆయన భాసనము క్రింద కేసుచేతు బడినది. కాని పోరబాటుగా నతనిపై కేసు చేయబడినది చుడ్లయిని విడుదల చేసిరి.

బ్రాంబండి మూటానుబండియు డీకొనుట: - ఆదివారమునాడు బొంబాయిలో తెలలనంతెగద మ్యూనిసిపాలిటీవారి మూటాను బండియును బ్రాంబండ్లును డీకొనెను. బండ్లకు చాల నష్టము కలిగెను. బ్రాంబండ్లలో మనుష్యులధికముగ లేరు. అంగరయికల్యముగాని, ప్రాణహానిగాని కలుగలేదు.

హిందూదేశములోని శ్రీ ప్రభుత్వములము: - వెన్నలలను బడయుటకు పోచేతులనీక కాలపరిమితిని తగ్గించవలెనని ఈ గురువులు ఇండియా దొరతమువారికి పిటిషను పెట్టుకొనగా దొరతనమువారు ఇండియానుంి గారికి వ్రాసిరి- వారు మరగురువుల పార్థిరమును తిరస్కరించిగాని అభ్యాస కాలపరిమితిని మాత్రము తగ్గించిరి- కొద్దిసమయమునొకటి నూడ చేసిరి.

బరోపా మహా సంగ్రామము

బల్లరలు సర్వీయలో నతిఘోరకార్యములను చేయుట

మిత్ర మండలి సేన తెగకుండ సెర్వీయాకు వెళ్లుట.

హిందూ దేశ విషయములు - చేబట్లనేగారి ప్రసంగము.

జర్మనులు పశ్చిమరంగమున క్రొత్తసేనలను చేర్చుట.

గ్లోబులైజ్ ట్రామాక్షణ మొనంగినది - మరల ప్రకటించబడినది.

కూకూరు - హైకోర్టువారు జామీను అంగీకరించుట.

ఇంగ్లండు

భారతీయుల యభిప్రాయము.

లండను నవంబరు 20:- భారతీయులలో భాగ్యశక్తిగల గొప్పవార లనేకులు మిత్రమండలివారి ఘోరమున బోరాడుటకు భారతవర్షమున నెద్దనెద్ద ప్రాంతములను నూతనముగ సరు కూర్చుండి దొరతనమువారిని పరిహరింప గోరుచు వచ్చినారు. వీరు ప్రజల యభిప్రాయములను వెల్లడించుచుండుటలేదని యెరుకున జెప్ప సాహసించును. ఇందువలన యుద్ధమునగూర్చి భారతీయుల కట్టి యభిప్రాయ మున్నదో తెలియగలదు అని బయ్యమ్మ ప్రతీక వ్రాయుచున్నది.

భారతవర్షమును గూర్చిన ప్రశ్నము

లండను నవంబరు 20:- కామగృహభాగ్య సర్ ఎడ్విన్ కారన్వాలిగా రీసెవ్ ప్రశ్నము వడిగిరి. భారతవర్షమును గూర్చి వ్యతిరేకముగ దెలియజేయుచున్నవారములలో నేవేని క్రైస్తవులు గల్గిందనవలె కాధారమేమైనవలె? ఇందులకు నాంబల్లేకు గా రిట్లుబదులుచెప్పిరి. గొప్ప సభివ జేవార్తలగూర్చి ప్రశ్నించుచున్నాడో నాకు తెలియదు. భారతవర్షమునందలి స్థితిగతులు తృప్తికరముగనున్నవి నాకు తెలియజచ్చెను. అప్పుడెప్పుడు కలిగిన యిబ్బందులు భారతీయేతర దేశములందలి యుద్ధములవలనను, లేక బ్రాజ్మి ప్రాయముననుసరింపక కొద్దిమంది యతిబాబులు గావించినవిగాను ఉన్నవి. వీరిలో నేకములు క్రైస్తవ దర్శించుకొనుటకై శంకాగతులై యిరర దేశములకు బోయియున్నారు. అమెరికానాయుక్తరాష్ట్రములందు ముఖ్య కార్యస్థానము లేర్పడినవిని ఆంట్రిబిటిమసంఘసభ్యులకొందరు త్రరహించుకొనుచున్నది దేశకాంతిరేఖించుటకును సైనికులను ప్రబోధించుటకును యత్నించుటకాని ప్రజలు వ్యాయాధి కానులకు సాయమొసర్చి వారలకుట్రలకు అనుగుణక యుండి తమ ప్రభుధక్తిని ప్రకటించిరి.

భారతీయ భావస్థితి.

లండను నవంబరు 20:- బుల్లరలహత్యకుండు "భారత వర్షము-సామ్రాజ్యము" అనువిషయమున సుకవ్యాసముజనక గా సహోటికి రాజేంద్రులకు ట్రామాక్షణము గోరుచు చాంబల్లేకు గా రిట్లు వ్రాసిరి. ఉద్యోగకార్యములవలన రా వీలు లేకపోయెను. ఇటీవల భారతవర్షమును భారతీయ దొరతనము నుపొందిన యభివృద్ధివలనను భారతీయసమస్య గూర్చి యుద్ధమున నడపిన కార్యములవలనను భారతీయ భావస్థితి వనసంచిన సమస్యలకు ప్రాయశ్చిత్తమును గలిగించుచున్నది. ఈ దేశ సమస్యలకుంటి ముఖ్యమున కష్టము క్రమముగ సమస్యలు సామ్రాజ్యమునందలి మరి యేదేశముకందుచు లేవు కాని తగిన దొర్మి కోడను సామ్రాజ్యతీకోడల ప్రేమతోను సమస్యల విడదీయ బూనినవో భావస్థితి యెంతయు సమృద్ధమును గలిగించుచున్నది.

డెకా ఆఫ్ క్రాంటియోడ కళాసులు

లండను నవంబరు 20:- తూర్పు ఇండియా రీవులకు బోవుచున్న డెకా ఆఫ్ క్రాంటియోడలోనికళాసులనురెండుపద వలవారిని, ర యుద్యోగీయులను పి అంకు ఓ కంచెవారి కలిడినాయము యోడ యుద్ధనకుదెచ్చిప్రస్తునద్దించెను. వీరు గా దినములు పదవలలో నుండివెనుక నవంబరు 20 తేదీ చుట్టూరానమద్రాసులో నీయోడవా రెక్కించుకొనిరి. డెకా క్రాంటియోడనోడ కళాసులు తప్పించుకొని బోవుటకు తగినంత కాలము నియ్యలేదు. రిక్కినపదవ లేడయివో తెలియదు.

జర్మనీయులవిషయమున కత్తినములగుయేర్పాటులు.

లండను నవంబరు 20:- జర్మనీయులయెడలను జర్మనీ నీయ పక్షపాతులయెడలను కత్తినములగు కాననబంధము రానున్నదని వార్తాపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

ఒకస్ట్రీమరు మెట్టకెక్కుట.

లండను నవంబరు 22:- లండనులో 12 వ తేదీన టిపాలను తీసికొని బొంబాయికి బయలుదేరిన సెనిస్సులకు ఆరియంటలు (సీఅంకు ఓ) కంచెవారి సాలసెట్టియును నాక నూయజా జలసంధిలో రాసా బుదారెజాకు రెండుమయిళ్ల దూరమున మెట్టబట్టినది. సహాయ మత్తవసరముగ కావలసి యున్నది.

ఇండియా దొరతనమువారి ఋణము.

లండను నవంబరు 22:- తిపాల కచేరీలలో ప్రజలు జేసిన చుదాల మొత్తము ఆంగ్ల దేశీయుల కసంతృప్తికరముగ కనబడకద్యుచుగాని స్వల్ప మొత్తముల నిక్షేపించువారలకు సహజముగ వెనుకదగును బాగుగా సరింగిషవారి కీ మొత్తము సంతృప్తికరమే యనవలెను. దొరతనమువారి నోట్లను బాగుగా వాడుకలోనికి తెచ్చుట యత్నవసరమనియు నుచులకు ప్రారంభమైన నవసరమనియు దీనివలన తెలియగలదు.

గ్లోబు ప్రతీక ట్రామాక్షణము.

లండను నవంబరు 22:- కిచనరు ప్రభువుగారిని గూర్చి ఆసక్తివార్తలను ప్రకటించినందులకు గ్లోబు ప్రతీక నిలిపి తయ బడినది. నే డాప్రతీక మరల ప్రకటించబడినది. వెనుకటివార త ఆసక్తివని వ్రాయుచు ట్రామాక్షణమును విన్నవించుచు నొక వ్యాసము ప్రకటించబడినది.

చినాలో శత్రువుల వ్యాపారము

లండను నవంబరు 22:- వ్యాప్త మెట్లు ప్రజల సభలో సర్ ఇ కారనవాలిచుగారి ప్రశ్నకు సమాధానముగ చాంబల్లే నేనీలు ప్రభువు గా రిట్లు బుడిచిరి. చినానుండి వివరములు స్పష్టముగ తెలియలేదు. కాని క్రైస్తవ వ్యాపార నిరోధక నిబంధనల వలన శత్రువుల వ్యాపారమున కాటంకము ప్రారంభమైనది. బంధములు పూర్తిగా నులు జనవబడుచున్నవి రాజ ప్రిభువ్యోద్యయమును ప్రస్తుతము విరమింపుడని మనము స్నేహ భావముతో చేసిన నూచనము చినాదొరతనమువారును స్నేహ భావముతోనే అంగీకరించిరి.

రెండు ఆంగ్ల నౌకలను ముంచుట.

లండను నవంబరు 22:- సెర్గోసరు హల్లంమేరు ఆను నౌకలుముంచబడినవి- గావియు రక్షింపబడిరి.

సర్వీయా

సర్వీయావారు వెనుకకుబోవుట.

బల్లేరియా వారు ఉమ్మడినకు వచ్చుట.

లండను నవంబరు 20:- నిథెక్సు సేనాసాఖ్యముండి వచ్చిన వారందరును స్థితిగతులను గూర్చి కాంతి దక్కి చెప్పుచున్నారు. సర్వీయావారు సకలముగ వెనుకకు బోయిరి. సర్వీయావారి కింకను జేయిఫింగు అన్నవి సర్వీయావారు మాసిడినియాలో తమకు నాహాయ్యముదొరకుననియునుకొనిరి. కాని యిచ్చుట వారికి సాయము దొరకలేదు. మార్షలు పుట్టి తక్కు గారు తమ సైన్యమును వెనుకకు బొందని యాజాపించి

చిన తరువాత నిరోధరహితముగ బల్లేరియా వారు ఉమ్మడివరకు వచ్చిరి. పిలోటువద్ద బల్లేరియావారు గావించినదమ్మ త్యముల ఘోరత్యమునబాది ఆస్త్రియావారును జర్మనీ వారును బోక్యములుచున్న ప్రజలకు రక్షించుటకు నిమిష రక్షించ బూనుకొనిరి.

బల్లేరియనులు ఓటమి జెందుట.

లండను నవంబరు 22:- నిథెక్సు - నిథెక్సువాట్టుయనువదారివై యాడుకోజుల యుద్ధము జరిగిన పిమ్మట సర్వీయకులు బల్లేరియావారి నోడించిరి. బల్లేరియను సేనలు అల్లకల్లోలములు వెనుకకు పోవుట తలపించెను. విస్తారముగా యుద్ధసామగ్రివారు విడిచిపోయిరి.

మిత్రమండలివారు సెర్వీయాకు సేనలనంపుట.

లాహోర్, నవంబరు 22:- లండను నవంబరు 20:- సైనికుల దింపుటకును, వారిని ముందుకకు పంపుటకును ఆగత్యముగ ఏర్పాటుల నన్నిటిని మిత్రమండలివారు సెలొనికావద్ద నొనర్చిరి. సెర్వీయాకు ఉచితసమయమునవారు సహాయార్థము సేనలు బంపిరి. సెలొనికాకుండి సైనికులజేసినపబడినరైళ్లు ఎడ తెగకపోవుచున్నవి. ఈవిషయములు బల్లేరియాసరిహద్దునుండి వచ్చిన ఒకలేఖలో కలవని కలొను గజెటుప్రతీక వ్రాసినది.

సెర్వీయావారి సైన్యము.

లండను నవంబరు 22:- సెలొనికా-గంటగంటకును రులోవలో సర్వీయావారు తలపడగా ఆస్త్రియావా రోడించి రను వార్తవలన ఆస్త్రియావా రింకను శత్రువుల నెదిరింప గల స్థితి కగ్గలేదని తెలుచున్నది.

దక్షిణ సెర్వీయాలో బల్లేరియావారు

వెనుకకు పోవుట.

లండను నవంబరు 22:- సెలొనికా-గంటగంటకును దక్షిణ సెర్వీయాస్థితి మరింత ఆవహులమగుచున్నది. రెండు సెర్వీయాసేనలు తమ్ము మట్టజేయుచు భయమున ప్రేతెల్లలో నున్న బల్లేరియావారు వెనుకకుబోయిరి. సెర్వీయావాం ఆస్త్రిక దళము బజాకాకునుదకు వెల్లిరి. అచటశత్రువులబాడ కనబడ లేదు. వారుతూర్పునకు వడికపోవుచున్నారని తెలియుచున్నది.

మొనాస్టిర్ లోని సర్వీయావారిస్థితి.

లండను నవంబరు 20:- తాను మొనాస్టిర్ నకు బోయి నపుడు చూచిన సంగతికందవచ్చుచులను గూర్చి యొక యిటా లియా దేశీయుడు బుధవారమువాడిట్లు తలచినపుచున్నాడు. నేను బోయినపుడాగరమున కిర్నల్. వానిబోగాదును బాబు అవాకనువరక్షకులలో పాతికేములు నుండిరి. మొనాస్టిర్ పొంగితములకుండిన సర్వీయావారి సైనికులవలె వీరికిని సర్వీయా మూలబలగమునకును రెండువారములవరకును సుబంధము లేవండెను. బాబు ఆవాలోని ఫిరంగులను వీరు గాపాడ లేదు కాని వానిని ధ్వంసముచేసిరి. ఈఫిరంగులు పాతవి. ఆ రు ఫి రం గు లు మా త్రి మే యుం డె ను. వీరు తప్పించుకొని వచ్చునపుడు కూడా సెనో నుండి స్వార్తచేయుచు వచ్చుచున్న బల్లేరియా యాళ్ళికులచేత ప్రిలేవ్ న కీకాన్యమును ముట్టడింపబడకలసినదే గాని తప్పించుకొని వచ్చిరి. ప్రిలేవ్ నకును మనాస్టిర్ నకును మధ్య కెన్నానది కి పడకుటకు సర్వీయావారిపుడు తమ కడసారి ప్రయత్నము ను గావించుచున్నారు. వారు కొలది దినములవరకు మాత్రిమే పోరగలమనుచున్నారు. కామిటాడ్జివారుమనాస్టిర్ లోని గొప్పవారి నాడుమందిలిలిచి ప్రజలు దొర్లకమునచేసినవో కతినకద్దరు లవలంబింపబడునని చెప్పబడినవిమనాస్టిర్ లో వారి కీకారణమున వీరున్నవో భీతావహుమగుచున్నది. అప్పుడే కాన్యములు వెనుకపోవలసినదని యాతడు నటనాచెప్పెను. బెల్ గోగ్రిడురక్షణకారకంబుడైన డ్రెంచివారి గావికులవిషయమే మైన దెలియునేమో యని డ్రెంచివాడకాన్యము ఆదుద్ధాతో నడచెను. ఈతడు రైలుమీద పోవుటకు సిద్ధముగా నున్నపుడు డ్రెంచివానికుల సేనానియును మేజరు పికాట్టు వచ్చెను. ఆ తని గుర్రము నుడుగుల మయమై దుమ్ముతో గప్పబడియుండెను. వానికులు నూరు మందిలోను 60 మంది యున్నారు. వారు బడలికతోంది కష్టములపాలై యుండిరి వారు మొనాస్టిర్ నకు నాల్గు దినముల ప్రయాణములో నుండిరి. అని వారు చెప్పిరి. వారు బెల్ గోగ్రిడునుండి బయలుదేరిన నప్పటి కిద్దరు మాత్రిము నస్తమై యుండిరి. వారు మాత్రి తచ్చునపుడు శత్రువుల లడ్డు తగిలిరి. ఆల్బేరియాపొంగితములందలి కనుమలలోనుండి వారు రావలసినచెప్పెను. వారు మొనాస్టిర్ నకు రాగలుగుటకు పిలంగనుండు నట్లు సాహాయ్యమును సానుగ్రియు వారికి పరధరా జరగెను.

బల్లభుల పరాజయము.

లండను, నవంబరు 22:—రోము—నిషాల్లాలో లెమోన్ వట్టుయొద్ద చాలాలో జూలూసోకు జరిగిన పట్టుట సెన్సియో చారికి విజయము కలిగినది. బల్లభు సేనలో విపరీతమున సేనా నేతృత్వము కలిగినది. వారు చెల్లాచెదురుగ చేరరిపోయిరిగాన కొంతకాలమువరకున ఈ రాజధానియన మరలతలపడ బాలరని ఏర్పాటునుండి సోమలోని స్వేయూరాయవారికి ఈనెల 21న తేదీన తలెవార్త వచ్చినది.

ప్రాన్ను

పరాన్నువారి ప్రకటనము.

లండను నవంబరు 22:—ఫిరంగులను మందు గనులను చాలావట్లు పేల్చిరి. పరాన్నువారి ఫిరంగులుకత్తుస్థానములకు చాలా నష్టము కలిగించినవి.

ఫిరంగి పోరాటము.

లండను నవంబరు 22:—నివిధ స్థలము లందు ఫిరంగి యుద్ధములను గుండుగలుగతోడి పోరాటములను జరిగినదియు ప్రేంచినవారు ఫిరంగుల ప్రయోగించు క్రతుకట్టడములకు విశేష నష్టమును కలిగించినందున మాత్రము ప్రేంచినవారు ప్రకటించుచున్నారు.

పరాన్నువారి ప్రకటనము.

లండను నవంబరు 22:—పారాను—అట్టయిననులూ రైసులలో చిన్న చిన్న యుద్ధములు జరిగినవి. అధికారులు ప్రకటించిరి.

రుష్యా

రుష్యావారు లక్షలకొలది సైనికుల జేర్చుట.

లాహోరు నవంబరు 22:—సి. మి. గెజెట్టున క్రింది వార్తవచ్చెను—లండను నవంబరు 20:—రుష్యాయొక్క ఒడ నుటి పొంగినంతకంటే రుష్యావారికి కటాలములతో నిండి యున్నదని కటాల గెజెట్టునకు వెల్లొగ్గిన విశేషం వచ్చియుచున్నాడు.

రుష్యావారు లక్షలకొలది మాత్రమే సైనికులను కటాలమున నుంచుకొనినందు కాలము వచ్చుచున్నది. అప్పుడు సాధన సామగ్రి విశేషము గావలసియుండును. అందు, కోరింకా గాన పత్రికా ప్రచురింపులతోను ముష్టింకుపాస్తు పత్రికకు కోవెల చాగె విశేషము వచ్చియుచున్నాడు.

ఇటలీ

పోపుగారి కథి.

లండను నవంబరు 21:—వెంకట యుద్ధములను బట్టి మాచిన సంగతియును సామ్రాజ్యములను సామ్రాజ్యములను గౌరవమును కాపాడుట మతసర్వార్థికారి యగు పోపుగారి కథి యై యున్నది. ఇటలీవారు యుద్ధ ధర్మముల ననుసరించి పోరుచున్నారు. క్రైస్తవులు నిరంతరములకు ప్రజలను గుంచుట మున్నగు ఘాతుకముల నాచరించుటలకు కక్షలును క్రొవ్వములును పోచ్చిగాని కడవరకును యుద్ధము మానబడదని నిగ్గుడు ఆర్టెండ్ గారు నడిచిరి.

ఇటలీవారి విజయము

పాస్టియావారు ప్రవేశించుట.

లండను నవంబరు 22:—ఆంధ్రులదే—గొరిజియ వంటె మొగలోను మరొకటి స్థలములలోను ఇటలీవారు బహుతీవ్రముగ తలపడిరి. ఒస్టావియా సాంతమున ఇటలీ వారు ఆస్టియావారి సేనాపంక్తిని చీల్చిరిగాని ఒక పవ్వతాగ్రమును తప్ప కిక్కిరదానింతయును మేను మనల సాక్రమించితిమని ఆస్టియావారు ప్రకటించిరి.

దక్షిణాఫ్రికా

కామరూనులలో మిత్రమండలి జయముగాంచుట క్రతువులు పారిపోవుట.

లండను నవంబరు 21:—దాన్యో పర్యవేక్షకుల క్రతువులు పారిపోయినపుడు వారివెన్నంటియుండిమి. క్రతువులు బాంబులనువేయించిరి. ఈపర్యవేక్షకునుండి యుద్ధము చుగియు వరకు పోరాడుటకు వారేర్పాటుజేసికొనిరి. నవంబరు 21న లేదీ రాత్రి ఉరుములకుపోను పట్టినపుడు వారు చెదరిపోయిరి. మనము వారిని తరుచుచున్నాము. 28 ఏకోపియనులను

200 భటులను క్రతువైస్యమున గలరు. వారిలో నొకయొక్కోపియనుడు హతుడయ్యెను. మరియొకనికి గాయము లయ్యెను. 90 పట్టువడిరి. భటులలో 80 మంది నష్టమయిరి. ఒకఫిరంగి, సామగ్రి మున్నగువి మనపాలకుడెను. బ్రిటిషు ఉద్యోగియు లలో నిద్దరు హతులైరి. ఇద్దరికి గాయము లయ్యెను. ఒక పాస్టెంటు హతుడయ్యెను. 50 భటులకు గాయము లయ్యెను. నిగేరియా పరిపాలకుల ముతి.

ఈ కార్యము నెరవేర్చుటయందు నిగేరియా సైనికులు తమ యోధ్యుల సైన్యమును గవలించి రని నిగేరియా డిప్యూటీ గవర్నరు జనరలుగారు చెప్పుచున్నారు. ఈ సాహసకార్యము నొనర్చినందులకు నిగేరియావారు గర్వమునొందవచ్చును.

మూర్ఖులప్రతికూల యుద్ధపరిస్థితి

లాహోరు నవంబరు 22:—సి. మి. గెజెట్టునకు క్రింది వార్తవచ్చెను—లండను నవంబరు 20:—టాంగ్వియాకా, వ్యాపాసరస్సులమధ్య జేతమునందలి పరిస్థితి లొంగుబాటుగా నున్నది. కొయినగ్గులగూడ ఫిరంగులను వాచిబలుచు జేతమునందలి యెగువభాగాలకు పరిచేయుచున్నది.

కామరూనులలో పోరాటము.

లండను నవంబరు 21:—8వ తేదీని ఆంగ్ల పరాన్ను వైస్యములు కామరూనులలో జేరెదేని ఆక్రమించుకొనిననని అధికారుల ప్రకటించిరి. ఇది సంగావడికి 90 మైళ్లు వైస్యతియందున్నది. బ్రిటిషు సేనలు 6వ తేదీని వెన్నో పర్యవేక్షకులను పట్టుకొనినవి. గతనెల 10వ తేదీని వెన్నో పట్టుబడిన పిచ్చుట జర్మనీ పర్యవేక్షకులను కరణు వొచ్చిరి.

కెనడా

కెనడా సైన్యమున అమెరికావారు చేరుట.

లాహోరు నవంబరు 22:—లండను నవంబరు 20:—నూతనముగ జేర్చబడిన కెనడా సైన్యమును జేరిన అమెరికా వారందరు జేరి యొక పటాలమువారున్నారు. ఒకపటాలమును తాను నడవెదనని యాస్పెల్లు గారు చెప్పుచున్నారు. అది డెయిలీ న్యూసు క్రికెట్టు పటాలా విశేషమును ప్రకటించుచున్నాడు.

కెనడావారు 500 లక్షల డోలర్లను బరులు పుచ్చుకొనుట.

లండను నవంబరు 22:—టాంవా—కెనడావారతము వారికి యుద్ధవ్యయములనిమిత్తము 5 కోట్ల డోలర్ల బడులు కావలసి వారు 100 కోట్లవల పుత్రములను 97½ కు విక్రయించుచున్నారు. వడ్డీ సాలకు 100 కి 5. కుతున నిచ్చెదరు. పెద్ద పెద్దబాంకులు పుత్రములనుచున్నాడు గాన సామూ త్వరలో మారునని స్పష్టమగుచున్నది.

జర్మనీ

ఒక జెప్పిలిను ధ్వంస మగుట.

లండను నవంబరు 21:—కోవెల చాగె. నెం 18 కు జెప్పిలిను ధ్వంసముకాక పూర్వము వైట్టెదీనికి మాత్ర మొక కర్యామును ప్రయాణము జేసి యుండెను. జెప్పిలిను అందు సాక పయికపును బూర్తిచేయుటకు కూలివాండ్రును వాని కులు సాయముచేయుచుండిరి. మిక్కిలి కఠినములగు నిబంధన అన్నను వా రపుడు యెట్లు గాల్చుచుండిరి. ఒక వానికుడు యెట్లు జెప్పిలినువిడ పారవయ్యెను. వెంటనే జెప్పిలినుపేలి ధ్వంసమయ్యెను.

జర్మనులు రష్యానుండి సేనలనుపరుల్చుట.

లండను నవంబరు 22:—ట్యాంబి—ప్రాన్సుదేశము నకు క్రొత్తసేనలను జర్మనులు పంపిరి తెలియుచున్నది. రష్యాలోనున్న జర్మను సేనలో మూడవభాగము ప్రాన్సుకుపం పబడినదని తెలియుచున్నది. రష్యావారు తీవ్రముగ తలపడు చుండుటచే వా రంతన్న హెచ్చుగా సేనలను కదలింపజాలరైరి. 7 వెద్దసేనల నిపుడు జర్మనులు క్రొత్తగా పోషకు పంపిరి తెలియుచున్నది.

గ్రీసు

కి చెరుప్రభువు గ్రీసునకు వచ్చుట
లండను నవంబరు 21:—కి చెరుప్రభువుగారు ఏథెస్సు కు వచ్చినపుడు వారితోగూడ విగు ప్రదేశముయొక్క హై కమిషనరు సర్ ఎ. హెచ్. మెక్స్మోహన్ గారును, విగుప్ర దేశములోని సేనాని యగు సర్ జి. జి. మాట్స్జెర్ గారు నుండిరి.

అమెరికా.

ఆయుధములయొక్క శ్రశాలలను జర్మను లేతగుల జెట్టిరి.

లండను నవంబరు 22:—ఫిలడెల్ఫియా మాడుసానము లలో మిత్రమండలివారి ఆయుధసామగ్రికాలము తగులబడుటను గూర్చి అధికారులు విచారణచేసిరి. క్రతువులు బాగుగా సాలోచించి వన్నాగముపన్ని తగులజెట్టిరి స్పష్టమైనది.

కావలసినవలు వంటెనలను కాపాడుచుండుట.

లండను నవంబరు 22:—న్యూయార్కు:—రంతెనల నుగూడ ప్రేల్చివేయుటకు క్రతువులు కుట్రచేయుచున్నారని తెలియవచ్చినందున ఆయుధసామగ్రికాలా డెవేరునడిమిఁదైలు మార్గమున ఏడుమతి చేయబడుచు గాన అనడిమిద సున్న వంటె నలయొద్ద కావలిభటులు కాపుగాయుచున్నాడు.

యంత్రశాలలను తగులజెట్టుట.

లండను నవంబరు 22:—వాషింగ్టను—ఇట్టి వారుణము లను సజావు ద్రోమాలను పట్టుకొని శిక్షించుటకు అన్ని మండలముల అధికారులును కార్మికవాదులును సహకారమై పని చేయుట యశ్యవనము. మండలాధికారులును రాష్ట్రాధికారులును అనుభూల్యముతో పనిచేయవలెను. తగులజెట్టుట ద్రోహ యుద్ధితో నష్టము కలిగించుట మున్నగు నేరములను విచారించుటకు రాష్ట్రీయాపరాధ కాసములు సుబలముగ లేవుగాన మండలాధికారులు ఏజెంట్లపై నేరాకోపణము చేయవలెను మండలాధికారుల వాదులు సామ్రాజ్య సిద్ధపడుటకు న్యాయ కాభివారు కోరబడినది అట్టారని జనరలు గ్రగరీ గారు ప్రకటించిరి.

స్పెయిను

స్పెయిను రాష్ట్రమున రాజకీయ వ్యవస్థ

లండను నవంబరు 20:—లిస్బను—స్పెయిను దేశపు మంత్రులు తమ ఉద్యోగములకు రాజీనామాలు దాఖలు చేసిరి. ఇట్టిచిట్టల తొలగించుటకై కొంతా గాన ౧7 దినములు తమకీ క్రించనలేక ప్రయత్నించిరి. మంత్రుల రాజీనామాలు సైనికములు గారంగీకరించిరి.

పారశీకము

పారశీకము, మిత్రమండలి.

లండను నవంబరు 20:—పెట్రోగ్రాడు—రుష్యావారికిని తమకును మైత్రి ఒడగూడినందున ప్రజలును మతగురువులును మిత్రమండలివారియొడ మిత్రత్వము పెంపకవలసిన దని పారశీక దేశపు దొరతనమువారు తలెవార్తలములమున తమదేశము దెల్లవలను వెల్లడిచేసిరి.

ద్రావదీ స్వయంవరము

అబ్దునుసు నుత్సవము ప్రము తెగవేయు చిత్రపటం

చిత్రలేఖనయందు అసహనసాండిత్యము సంభవించి ప్రభావితంగాంచిన ఎ.యస్. రామ్ గారిచే వ్రాయబడినది. ఇందు నవరసములు. అద్దము గట్టిట్లు చూపబడినది. వేయేల నిది ప్రతియంట తప్పక నుండదగినదని చెప్పటాలో విశేషయోక్తి యంతయుతము లేదు.

ప్రాసెస్సును ౦-౬-౦ పాటో గ్రాఫు ౧-౦-౦
వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము

కె.యల్.యస్. సోమయాజులు అందునచ్చు, 289) బుక్ సెల్లెర్స్, రాజమండ్రి.

మహామహిమ పాధ్యాయ బ్రహ్మ శ్రీ కొక్కొండ వెంకటకృష్ణుని విరచిత గ్రంథములు కొద్దిప్రతులు గలవు. వలయునా రీ క్రింది విహసమునకు వ్రాసికొనవలెను.

- 1 బ్రహ్మశ్రీయము ౦-౨-౦
- 2 కొక్కొండ మహాశక్త్యము ౦-౧-౦
- 3 సింహవల యాత్ర ౦-౪-౦
- 4 గోవావరి వృద్ధిము ౦-౪-౦
- 5 నియోగి దీక్షితచరిత్రము ౦-౪-౦
- 6 పరకాసురవిజయ చామోగము ౦-౪-౦

పోస్తుభువులు ప్రత్యేకము
కొక్కొండ కుమారచరసింహం,

(281) రాజమహేంద్రవరము.

వ్యవసాయములు

కాశీ విద్యాలయము—కాశీ కలెక్టరుగారు స్థలములను సంపాదించుచున్నారు.

యూరూపియన్ డోమినియన్—ఈ కేసులో 4 గురు బంగారాలను చెల్లించివేటి. నామినా నిరాకరించుచున్నది.

సర్ కలెండరు విరచనము—నీల లాహోరుకు చెల్లి తెప్ప నెంట్లు గవర్నరుగారి కతిఫలముగా నున్నాయి.

స్వాతి ను వ్యాపార ప్రయోగము—నీల పంజాబుకు కాంగ్రెసు పని మిత్తము పెట్టి హాకిసనలాలగారి కతిఫలమై యుండెను.

ఆర్.డి. మెహతా సి. వి. ఇ. గారు—నీల ఆర్మీగారు కొరకు నెలదినములు సముద్ర ప్రయాణము చేసి రంగూను మున్నగు ప్రదేశములను చూచి కలకత్తాకు వచ్చిరి.

సింహళీయ వదనము—వర్ష ములకితముగ కురిసిం దున కొలంబోపట్టణమునకు చుట్టుపట్ల ఏళ్లుపాగింది. కొన్ని జిల్లాలలోని గ్రామములలో 6 అడుగులవరకు నిలిచినది.

ఎం. బి. బి. ఎస్ పరీక్షార్థినికొరపాని—తిరువా న్నూరులో డాక్టరు పూనెకు గారి ఏకప్రతికయగు పూనెకు కళ్య లండను ఎం. బి. బి. ఎస్. పరీక్షలో తేరినది.

ఒక గలభా—అక్టోబరు నెల ప్రారంభమున బంగళా ములోని భగియా గ్రామమున గలభా జరిగినది. పోలీసు వారు తుపాకులను కాల్చిరి. ముగ్గురు హతు లయిరి అని తెలిగారి ప్రతిక వ్రాసినది.

నిష్పంధవాసము—రంగపూరునివాను లగు డాక్టరు దుర్గాదాసు లాహోరి. బి. ఏ. గారి కుమారుడగు చుట్టిప్రవాధ లాహోరి. బి. ఏ. గారికి పాపాల్లా పట్టణమునకు 20 మైళ్ళదూరము నున్న స్వగ్రామమున నిష్పంధవాసము నిధింపబడినది.

మధురలో పౌరసభ—ఈనెల 20 వ తేదీన మధురలో పౌరసభ జరిగినది. మెహతా గారి మరణమునకు విచారమును డాక్టరు కృష్ణస్వామయ్యగారిని తొలగించుట కసమ్మతిని తెలుపుచు తీర్మానములు చేయుచున్నది.

నాగోదర్శి కుమార్తె రాయ బి. ఏ., గారిని అరెస్టు చేయ లేదు.—వీరి ఇటీవల క్రిష్ణాగర్ బండిపోటుకేసు సంబంధమున అరెస్టు చేసిన నొకవార్త ప్రచురియింపబడినది. కాని వీరియిల్లు కొంపింబడలేదనియు, వీరిని అరెస్టుచేయలే దనియు దర్యాప్తునకు తెలియదనినది.

భవానిపురము బండిపోటుకేసు—ఈనెల 7 వ తేదీన యొకపీదగురుమాస్టాయించుబండిపోటుజరిగినది. ఈసందర్భమున టి. సి. రాయ వారికల్లుకురు ఘోష అను వారిని పట్టుకొనిరి. మొదటివానియింట కొన్ని యుత్తరములును రెండవవాని యింట 6 వాళ్లల పిస్తోలును దొరికినది.

బాలహంతకులు—పూనాలో 12 సం॥ల వయసుగల ఖాండు అనుబాలుడును 10 ఏండ్లవాడగు పాండుగణపతియును బాలుడును 2 ఏండ్లవయసుగల లక్ష్మణుడను బాలుని చంపిరిని కేసుచేయబడినది. ప్రాప్తిముల మద్దాయాలు నిర్దోషులనిరి. న్యాయాధిపతి కేసునుకొట్టివేసిరి.

కుక్కుటప్రదర్శనము—డిశంబరు నెల 4 వ తేదీన ఆ గ్రామలో అభిలభారత కుక్కుటప్రదర్శనము జరుగును. సర్ జేమ్స్ మెట్టెగారు క్రేవ్యురుకు కుక్కుటమును ప్రదర్శించిన వారి, కొకరినై చెప్పెదరు. ఈప్రదర్శనమునకు వచ్చినవారూ తెలిజియుచు, సహాయాధికి పంపబడును.

మొహరంపండుగ :—సంయుక్త రాష్ట్రములలో మొహరములో గందరగోళ మేమియును జరుగలేదు. అలిఘురులో మాత్రము కడపటి రోజున పిగ్గనూరగిండును గుండమున గలుపుటకు మహమ్మదీయులు వెళ్లుచుండగా హిందువులపెండ్లి యూరేగింపు తారవీలినది. మహమ్మదీయులు తమయాగ్రిహ నూచక్షుగ నూరేగింపును నిలిపివేసిరి. ఒకహిందువుల యింట నుండి పిగ్గ బాద రాల్పడెనని, ఇద్దరిని పట్టుకొనిరి. పురపాలక సంఘమువారు శిక్షణబూతుటచే సంకెన్న నధికముగు తొందరలు లుగకుండపోయినవి.

మొహరములో రైల్వే పన్ను :—రూపాయకి ఒక అణా వంతున పన్ను విధింపబడునని కాదూరుజిల్లా బోర్డువారు దొరకనముచాటికి తెలిపిరి. తాటికేలి నరసింగరాజు పుంయునుండి (ఎడమల్లి) కొప్పాయిమిదుగా ట్రాముచాని శృంగేరినరకు ను గూడ వెంచుటకు దొరకనమునాని నిశ్చయించిరి.

ఒక దొంగతనము :—డేరామాను నుండి కలకత్తాకు వెళ్ళు రైలుబండిలో నొకదొంగరాకెక్కి రాత్రివేళ తన సంచి ని బల్లపైదెట్టి 1-10 గంటలపుక పండుకొని ఉదయమున 6 గంటలకు లేచిచూడగా సంచిపోయినది. 100-700 నెలగల సొత్తునుష్టమయినది.

రెప్పి నెంట్లు గవర్నరుగారి తోటవియ :—ఈ నెల 21 వ తేదీన రెప్పి నెంట్లు గవర్నరు సర్ మైకేలుగా రొకకోట వింకోవర్సి. విండుకు వెక్ట్రండు చూసీయు లాహోరినింప బడిరి. శ్రీ గవర్నరుగారి భావ్యుల చాలవరకు ఆర్మీగారు కలిగినది. వీరే అతిథుల నందర సత్కరించిరి.

ప్రేటుకునుగధి :—యద్ధ సహాయమునకు మోటారు బండ్లకు పంపుటకుగాను ప్రేటుకునునప్రతిక ఏర్పరచినదికి ధన సహాయము చేసిన కలకత్తా నగరవాసులకు శ్రీచక్రవర్తి గారును శ్రీ చక్రవర్తినిగారును తమసంకసమును తెలుప గోరుచున్నా రని ఇండియానుత్రిగారు బంగళా గవర్నరు గారికి తిలినార్త సంపిరి.

క్రికెట్ ఫలగు మెహతా గారు :—కలకత్తాలోని గుజరా తీయను పార్సీయును ఈనెల 21-వ తేదీ ఉధ్యాయము అంగ్ల గుజరాతీ పాఠశాలలో నభవేసిరి. నేలురాచుండి నభభాయి గారధ్యక్షత వహించిరి మెహతా గారి మరణమునకు సంతాపమును తెలుపు తీర్మానము చేయుచున్నది. మెహతాదేవిగారి కని వాచాగాఃకిరి దాదాభాయి నాగోజీగాఃకిని లేఖలనంపిరి.

అభిలభారత మహమ్మదీయ సంఘ కార్యనిర్వాహకులు :—సంఘసమావేశమున బొంబాయిలో జరుపుటకు వలయు ప్రయత్నముల నిటీవల నేర్పాటుకావలసిన ఆహ్వానసంఘమున కొరవ గించి అభిలభారత మహమ్మదీయసంఘ కార్యదర్శులు వజీరు ముస్సేను ఆర్ జన్ అలిగార్లు ఈనెల 21వ సాయంకాలమున బొంబాయినుండి లక్నోకు పయనమైరి.

కలకత్తా హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి :—ఈనెల 10 వ తేదీన సర్ లావాల్లు సాండర్సనుగారు హైకోర్టుకు వచ్చి చూచిరి. మొహరంపండుగనకు నెలవులకుటచే ఈనెల 20 వ తేదీన ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా పనిచేయుచున్న న్యాయమూర్తి ఉమేశుగారి యుద్ధకుండి అధికారమును గ్రహింతురు 22 వ తేదీనుండి న్యాయసహాయ నిధినింతురు.

భయపెట్టుచు వ్రాసినలేఖ — కొంత సామ్యుకు తను కీయుని యెడలి ఇతనికొట్టుకు దొరుకొని ఇతని ప్రాణాపకపు నిగ కదలి చేయుచును భయపెట్టుచు ఒకలేఖ కలకత్తా తెలియ పుట్టగానున్న ఒక బియ్యపు రత్తవనకు వ్రాసియున్న దని తెలియదచ్చినది. ఇతనిమకామున గత సంవత్సరమున నొకసారి దొరుకొనబడినది.

పంజాబులో మద్యపానము :—ఈ మద్యపానమును నివారింతుటకు మద్యపాన నిరసక సంఘముల ప్రతినిధులు 1918 వ సంవత్సరమున శ్రీ రాజప్రతినిధిగారిని ద్వంద్వి కొన్ని ఏ గాటులను చేయగోరిరి. పంజాబునొంతనమునా నిటీవల కొన్ని ఏర్పాటులచేసి అధికారుల వాధికారులను గూడ సలహా నడిగిరి. ఈ ఏర్పాటులంత ప్రయోజకములుగావు కొన్ని అపాధ్యములు. పంజాబులో మద్యపానలాలములసంఖ్య మితము విద్యావ్యాకసమున క్రమముగ వారు గూడ మంచివారికి రావచ్చును అని వారు నడిగిరి.

సర్ బి.బి. నాన్సుగారికి విం దొసరింతుట :—అలహాబాదు హైకోర్టు జడ్జి సర్ బి.బి. నాన్సుగారికి వారిభార్య కును గౌరవాధ్యమై మొన్నటి శనివారమునాటి రాత్రి దొర తనమువారి మందిరమున నొకవిం దొసరింపబడినది. జ్యూరిలి ఉత్సవమున జరుపుటకై సర్ జేమ్స్ మెట్టెగారు ఆహ్వానము పోకారము దూరదేశములనుండిచూడ వెక్ట్రండు మహాధీయులు విచ్చేసిరి. అతిథులు సుమారు 61 మంది కలరు సర్ బి.బి. నాన్సుగారి శ్రేయోభిషిక్తి కలుగు గాక అని రెప్పి నెంట్లు గవర్నరుగారు నూదించిన జడ్జి గారుచిత్రించి ప్రత్యుత్తర మొనగిరి.

పడకగదుల కలుపులను మూయురాదు :—డాక్టర్ లింగు నగరములో నొక నేపాళీదేశి యును అని స్నేహితుడును హోటలులో భోజనముచేసి, యాగ్రాతి అచటను పరుంకిరి. అని శీతలదేశములటచే రాత్రివేళ వీరు పరుండినగదిలో అన్ని హోటల్మును తేసికొనవలయుండెను. గదిలో అన్ని హోటల్మును వెట్టుకొని, చలిక వెనది తలుపులను, కిటికీలను అన్ని టిని మూసికొని పరుండిరి. గదిలోని పొగగారి, దుర్వాములు గారి వెనుపనికి హోటల్మునట్టియర్థ మేమియులేక తెల్లనారు సరికి నేపాళీదేశి యును మృతిపొందెను. అతనిమిత్రుడు స్వాగ కముతెలియక 'గుడుగుడు' పూజముతో నుండెను.

తుపాకిని బాల్కుటలను ప్రయోగము :—మెక్లెజ గారును అయి భావ్యులును ఒక స్నేహితుడును వయలెలు హ్యూనుకన్య యును పాలెనుకు తోటలయొద్ద నేటకువెళ్ళిరి. వారాత్రిని నిద్దరిని ఒకతుపాకిని చంపినపక్షముల ఒకగుట్టు యొక విదచిగయిరి.హ్యూనుకన్య తుపాకినిదట్టింది కాల్పుట. నేర్పునుని పెనకిల్లి నడిగెను. కాల్పుటలో నొకగుండకన్యకు తగిలినది. ఆమెను వెంటనే వైద్యులకుల తీసికొనివెళ్ళిరి. కాని కిరణపరీక్షాసాధన ముకలముగలేనందున ఆగుండభాగమున నున్నదో తెలియరానందున గురువారము నాటికికొనిపోయిరి. గుండికను తీయబడలేదు. గాయముక్రమముగా మూచున్నది.

అమెరికాలో జర్మనవారి పరపతి :—ఈ మధ్య ఇంగ్లీషువారును ఫ్రెంచి వారును కలసి అమెరికాలో ఋణమును దీసికొనినారు. ఇప్పుడు జర్మనులు కూడ అమెరికాలోని ఋణముకొరకు ఫ్రెంచియును చున్నారు. 1912 సంవత్సరము లో త్రివేసేపద్ధతిని జర్మను వారియ్యుచుండు పత్రికములు రూ. 1000 ల కిమ్మలుగల పత్రికలు రూ. 87½ అమ్ముచున్నది. ఈ అగ్ల ఫ్రెంచివారి ఋణపత్రికములు 1000 కి 100 చొ॥ క) యును చున్నవి. దీనినిబట్టి జర్మనులపరపతి లేటపడుచున్నది. అంగ్ల ఫ్రెంచివారి పత్రికలులొక రక్తి చొ॥లాభముకనబడు చున్నను. వారిని 100 కి కొనుచుండ, జర్మనులు తమపత్రికలు లొక రక్తి చొ॥లాభము కనబరచుచు 87½ వెలకే అమ్ము కలసినవారకు చున్నారు.

విద్యుత్తరంగములు :—కలకత్తాలో లెకుగా అధ్యక్షుక క్రింద జరిగినసభలో డాక్టరు జి. సి. బోనుగారు, నవవ్య సిందిరి. నేను 20 సంవత్సరముల క్రితము ప పోధనమును ప్రారంభించితిని రాయెను. సైటికాను వాకు చాల ప్రాత్యా హమునింపిరి. పార్లమెంటువారు విరాళ మొసంగిరి. 1907లో వ సంవత్సరముననే గాగ్రానక యంత్రమును కనుగొంటిమి. వాయువార్తలకు గ్రహించుటకు నేను కనుగొనిన యంత్రము. నకు వికయ స్వాతంత్ర్యమును అంగ్ల అమెరికా దొరతనముల వారు నా కొసంగిరి. నేను అంగ్లపరారు అమెరికా దేశములకు వెళ్ళిన ప్రయత్నము పూర్తిగా సఫలమైనది. అత్యున్నత కేం బ్రిడ్జి మున్నగు విశ్వవిద్యాలయములవారు నానుంత్రియల నడిగిరి. మనదికమునకును విదేశములవారికిని స్నేహభావ మధిక మగుటకు కారణము కలిగినది.

వాణిజ్యములో సభ :—క్రిస్తును నెలవులలో బొంబాయియందు సర్ ఫజల్బాయికరీంబాయిగారి అధ్యక్షతక్రింద నీయహాసభ జరుగును. భారతీయ సంయోగ వాణిజ్యసంఘము నేర్పరుచునుచు చుటకు ముఖ్యముగచర్చింపబడును. వ్యాపారమునకును పరిశ్రమలకును నొకలకును సంబంధించినవిషయము లను వర్తకసంఘముల ప్రతినిధులు సమావేశమై చర్చించెదరు. ఈవిషయమునకు లాభావ్వములను కలిగించు కాసనములనుగూర్చి వీరు దొరతనమువారికి విన్నవించుచుండురు. వీరి ప్రధాన కార్యస్థానము బొంబాయిలోనుండును. వర్తకసంఘములకు పర స్పరమును సంఘములకును దొరతనమువారికిగల వ్యగహారము లను గమనింతుటకును నూతనవిషయములను తీక్షణమే వర్తక సంఘముల కన్నిటికినితెల్పుటకును వీరొక ప్రధానాలయమును ఇండియాలోగారి ఇంగ్లాండులోగారి ఏర్పరచెదరు శ్రాత్త వర్తకసంఘముల నిధిరకులేని పట్టణములలోగూడ నేర్పరచెదరు. వార్షికముహాసభలను జరగెదరు.

బుడమేరు వరదలు. (న్యకీయ విశేషురి తిలినార్త) బుడమేరు పొంగి రామాపురమునకు చాలానవ్వముకలిగి నది. రైతులు 80 వేల రూపాయలు వ్యయపరిచి కుడిప్రక్క ఏటిగట్టును టట్టింది. ప్రతిసంవత్సరమునకు గట్టునురావత్తు కగు వ్యయమును నిరుపేదలగురెనులు భరింపబారు. కొర తనమువారి గట్టును వశపరచుకొని మరావత్తు చేయించినచో నిప్పుడు 1000 రూపాయలుచెప్పెదరు విన్నవించు చున్నారు. చెన్నపురి గవర్నరుగారికి తిలినార్తకు పంపితిమి. అమెరికాల గ్రామమునకు చాలావ్యయము కలిగినది.

THE GREAT WAR.

Chastly Bulgarian Atrocities on Serbians.

CONSTANT ALLIES' REINFORCEMENTS TO SERBIA.

Mr. Chamberlain on Indian Problems and Indian Unrest.

FRESH GERMAN CONCENTRATIONS ON WEST.

THE 'GLOBE' APOLOGISES AND REAPPEARS.

COONOOR ABDUCTION CASE. BAIL GRANTED BY HIGH COURT.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

Two British Steamers Sunk.

LONDON, November 22.
The British steamers 'Merganser' and 'Hilamshire' have been sunk. The crews were saved.

Trading with the Enemy in China.

Representations Regarding Monarchical Movement.

LONDON, November 22.
In the House of Commons to-day replying to Sir E. Cornwall Lord Robert Cecil said that no definite report had been received but there was evidence that trading with the enemy regulations were already affecting the activity of German firms in China. The regulations were being enforced to the fullest extent.

Representations of the Entente Ministers to China regarding the monarchical movement had been received by China in the same spirit of friendliness in which they had been offered.

Stock Exchange.

Reduction of Minimum Prices

LONDON, November 22.
The Stock exchange Committee has been urging upon the Treasury the reduction of minimum prices by the amount of dividends paid since 31st July 1914. The Treasury has not assented to the scheme but has approved the removal of the minimum prices on consols, annuities, corporation stocks and all Indian, Colonial and Foreign securities. The change will come into operation to-morrow.

A Chancery Judge

LONDON, November 22.
Mr Arthur Robertson K. C. has been appointed to a chancery judgeship.

Government of India Loan.

"Times" Comment.

LONDON, November 22.
Commenting on the result of the Post Office subscriptions to the Indian Loan the "Times" remarks that the amount may seem disappointing to English ears, but it equals the expectation of those best acquainted with the innate conservatism of the small investor in India. It represents at least that a beginning in desirable, in the process of popularising Government Paper in India.

The Attitude of India

Indian Communications to the "Times."

LONDON, November 22.
As an example of the real attitude of India towards the war the "Times" mentions that it has lately received long communications from eminent and responsible Indians, whose right to act as spokesmen is unquestioned begging it to urge the Government to raise new and larger Indian armies to fight for the Allied cause.

Mr. Chamberlain's Reply to a Question in the Commons.

LONDON, November 22.
Replying, in the House of Commons, to Sir Edwin Cornwall, who asked, with respect to unfavourable reports regarding India, whether there was any information as to their being of enemy origin, Mr. Chamberlain said:—"I do not know to what reports the Honourable Member refers, and therefore I am unable to offer an opinion as to their origin. As regards the general condition of India, the information I have is that it is substantially satisfactory. Such difficulties as have arisen have had their origin in movements outside India or in the effort of a small group of extremists who do not reflect the sentiment of the great mass of the people, and of whom many are fugitives from justice. In Northern India, where concerted attempts have been made by members of an Anti-British Association, with headquarters in the United States, to disturb the peace, tamper with troops and upset the Government, the active loyalty of the people has been shown by the resistance they voluntarily offered and by the aid they gave the civil power."

Problems as to India's Future.

Mr. Austen Chamberlain's Views.

LONDON, November 22.
Apologising for his inability to attend a lecture on India and the Empire at Birmingham, Mr. Chamberlain wrote:—"I am detained on urgent official duties. The development of India and its Government in recent years,

and also the part taken by India especially the Indian army in the present war, combine to give additional importance to the problems connected with India's future. No part of the Empire presents problems more important or more difficult, but, given the necessary patience, good will and sympathy, we may look forward with confidence to the future."

Drastic Steps Against Germans

LONDON, November 22.
The newspapers declare that drastic steps against German and Germanophil agents are imminent.

The Crew of the "Den of Crombie."

LONDON, November 22.
The P and O Steamer "Caledonia" has landed at Plymouth two boatloads of lascars and four officers from the steamer "Den of Crombie" bound from the East Indies. The men were picked up in the Mediterranean on the 11th November after five days in boats. The crew of the "Den of Crombie" were given barely time to quit the steamer. The fate of the other boats is unknown.

A. P. & O. Liner Ashore. Immediate Help Necessary.

LONDON, November 22.
The Peninsular and Oriental Steamer "Salsette" London to Bombay with the outward mails, of the 12th instant is ashore two miles south of Rasabudarez in the Gulf of Suez and requires immediate assistance.

The 'Globe' Apologises and Reappears.

LONDON, November 22.
The 'Globe' reappeared to-day. It published an apology and a withdrawal of the statements regarding Lord Kitchener.

FRANCE.

Minor Operations.

LONDON, November 22.
PARIS - The Communiqué says there were minor operations in Artois and Lorraine.

Enemy's Works Severely Damaged.

LONDON, November 22.
The French communiqué is confined to details of artillery and mining activity at various points, the enemy's works suffering severely from the French artillery.

RUSSIA.

A Russian Military Beehive. Millions of Additional Men.

LAHORE, November 22.
LONDON, November 20th - The "Cologne Gazette's" Petrograd correspondent describes the whole of west of Russia as a beehive swarming with Russian regiments.

The "Morning Post's" Copenhagen correspondent says that M. Coryemkin, speaking to the Press regarding national production, is reported to have said that immense supplies would be necessary, as the day was approaching when Russia would place millions of additional men in the field. ("C and M. Gazette")

ITALY.

Italian Success Admitted by Austrians.

LONDON, November 22.
AMSTERDAM - The Austrian communiqué describes fresh fierce Italian attacks at many points especially on Gorizia bridgehead. The Italians penetrated the Austrian lines in the Oslavya section but the Austrians say that they recaptured the lost ground except one summit.

SERBIA.

THE SERBIAN RETREAT.

Bulgarians Advance to Uskub.

Ghastly Bulgarian Atrocities.

LONDON, November 22.
ATHENS - Arrivals from the front describe the situation less sombrely. The Serbian retreat has been perfectly orderly, and the Serbians are still in the possession of a thousand guns.

Owing to the lack of support in Macedonia, on which the Serbians relied, the Bulgarians advanced to Uskub with

TELEGRAMS.

little resistance and entered old Serbia after Marshal Putnik had ordered a general retreat.
The atrocities committed by the Bulgarians at Pirot were so ghastly that the Austrians and Germans intervened and policed Nish in order to save the population.

Allied Reinforcements for Serbia.

They are not too late.

LAHORE, November 22.
LONDON, November 20th - The "Cologne Gazette" publishes a despatch from the Bulgarian frontier stating that the Entente has taken all necessary measures at Salonika for the disembarking and mobilising of troops. They are not too late to help Serbia. An almost constant succession of troop trains is leaving Salonika. ("C and M. Gazette")

Serbian Success.

Serious Defeat of Bulgarians.

LONDON, November 22.
ATHENS - The Serbians have inflicted a serious defeat on the Bulgarians on the Nish Leskovatz line after a three days' battle. The Bulgarians came near to a disorderly retreat and abandoned a large quantity of material.

Serbians Still Capable of Offensive.

LONDON, November 22.
The assertion that the Austro-Hungarians have repulsed the Serbian attack in the Ibar valley eastward of Novi Bazar indicates that the Serbians are still capable of offensive.

Situation in South Serbia Improving.

Bulgarian Retirement

LONDON, November 22.
SALONIKA - The situation in South Serbia is hourly improving. The Bulgarians have retired from Prinep fearing envelopment by two Serbian Divisions. The Serbian cavalry has advanced to the Babuna Pass and found no sign of enemy who are believed to be withdrawing rapidly eastward.

Bulgarians Defeated Enormous Losses.

LONDON, November 22.
ROME - The Serbian Legation has received a telegram from Athens dated November 21st reporting important Serbian victory in Leskovatz (Nish District) after a battle of several days. The Bulgarian losses were enormous and the defeat has caused such a rout that the Bulgarians will be obliged to abstain from operations in that district for some time.

Serbians in Monastir.

The Situation as Found by A Visitor.

LONDON, November 22.
An Italian correspondent, telegraphing on Wednesday, describes his visit to Monastir, which was then the headquarters of Colonel Vassitch and the remnants of the heroic defenders of the Babuna Pass. They were the only Serbian troops in the Monastir region and were cut off from the rest of the Serbian Army for two weeks. They did not save the guns at Babuna, but spiked them. They were only six old pieces. During the retreat the Serbians barely escaped being surrounded north-west of Prilep by Bulgarian cavalry galloping from Krusevo. The Serbians are now making the last stand, west of the Cerna river halfway between Prilep and Monastir, only hoping to hold out for a few days. Why the inhabitants of Monastir are in terror of combat is apparent from the fact that there are six (sic) summoned their notables and threatened them with drastic measures at the first outrage. He simultaneously advised the Consuls to leave. The French Consul waited anxiously, expecting news of the French marine defenders of Belgrade. The Consul was just leaving by train when Major Picot, Commander of the marines, arrived on a dust and foam covered horse. He announced that he had left the marines reduced to sixty from a hundred and broken with fatigue and privation within four hours' march from Monastir. When they left Belgrade they had lost two men. Their retreat was intercepted and they marched for weeks, mounting passes on the Albanian border. Help and provisions were sent them to enable them to reach Monastir.

GREECE.

Lord Kitchener's Visit to Greek King.

LONDON, November 21.
Lord Kitchener was accompanied on his visit to the King of Greece by Sir A. H. McMahon, High Commissioner in Egypt, and Sir J. G. Maxwell, Commanding the forces in Egypt.

SPAIN.

Political Crisis in Spain.

Resignation of Ministry.

LONDON, November 22.
LISBON - A political crisis, which has been simmering for some time, has culminated in the Cabinet resigning. Signor Costa for a fortnight vainly sought a solution of the difficulties. The President has accepted the resignation of the Ministry.

AFRICA.

Fighting in the Cameroons.

Brilliant Nigerian Feat.

LONDON, November 21.
The fighting for Banyo Mountain (Cameroons) was at close quarters throughout. The enemy used dynamite bombs and had prepared to hold the mountain until the end of the war. During a thunderstorm on the night of the 5th November the enemy broke and scattered. The pursuit continues. The enemy garrison consisted of 23 Europeans and 200 rank and file. They

TELEGRAMS.

lost one European killed, one wounded, and nine captured, and about thirty rank and file, a machine gun, stores, and much material captured.

Two British officers were killed, two wounded, one sergeant killed and fifty men wounded.

"A Brilliant Feat."

The Deputy Governor-General of Nigeria reports that the operation was a splendid exhibition of endurance and bravery by the Nigerian troops. It was a brilliant feat, of which Nigeria should be justly proud.

Military Position in East Africa

LAHORE, November 22.

LONDON, November 20th.—Reuter states that the military position between the Lakes Tanganyika and Nyassa is now well in hand. The Koenigsberg's guns and crew are in operation up country.—("C" and "M" Gazette.)

TURKEY.

Latest Turkish Communiqué.

LONDON, November 22

AMSTERDAM.—The communiqué from Constantinople speaks of a violent engagement in Dardanelles. This is artillery activity and also fierce bomb fighting at Sed-Ur-Bahr.

PERSIA.

Persia and the Allies.

Government Circular to People and Clergy.

LONDON, November 21.

PETROGRAD.—The Persian Government has telegraphed throughout the country announcing to the people and clergy that, owing to the restoration of sincere and friendly relations with Russia, it asks the populace to act in a manner friendly to the Allies.

CANADA.

Canadian Loan of 50 Million Dollars

Indications Point to over-subscription.

LONDON, November 10.

OTTAWA.—Prospectus has been issued of the first Dominion War Loan of fifty million dollars at the price of 97½, bearing interest at the rate of five percent. The large financial institutions are subscribing and there are indications that the loan will be oversubscribed.

Americans in Canadian Army.

LAHORE, November 22

LONDON, November 20th.—The "Daily News" Ottawa correspondent says that the Americans in the New Canadian regiments are more than enough to form an American battalion. Mr. Roosevelt is reported to intend to offer to command one.

GERMANY.

A Zeppelin Destroyed.

Marine's Cigar Causes Explosion.

LONDON, November 22

COPLAHAGEN.—The Zeppelin 18 had made only one trip to the Island of Sylt before it was destroyed. Marines were assisting workmen to complete the roof of the shed and were smoking cigars in spite of the most stringent regulations. A marine dropped a lighted cigar on the top of the Zeppelin which immediately exploded.

German Withdrawals from Russian Front.

New Concentrations on Western Front.

LONDON, November 22

ZURICH.—New large concentrations of German troops are reported behind the western front. The majority are from the Russian front from which it is believed that one third of the German army has been withdrawn but further withdrawals are impossible owing to the recent vigorous Russian offensive. These German concentrations are estimated at seven army corps.

UNITED STATES.

To Deal with Incendiarism.

Attorney General's Appeal.

LONDON, November 22

WASHINGTON.—Mr. Gregory, Attorney General, appeals to the Authorities of all States for close co-operation between the State and Federal Officers and Labour Leaders in tracking and punishing perpetrators of outrages.

He says in view of the limited scope of the Federal Criminal Law in cases of arson and malicious damage the State authorities must prosecute the agents. The Department of Justice has been instructed to place evidence at the disposal of the State Official.

Fires in Munitions Factories.

Due to Carefully Planned Incendiarism.

LONDON, November 22

PHILADELPHIA.—Official investigation into the fires at three works where munitions were being made for the Allies shows that they were due to carefully planned incendiarism.

Guards Guarding the Bridges.

LONDON, November 22

NEW YORK.—Guards have been placed on the Railroad Bridges on the Delaware River over which munitions are transported owing to the discovery of plots to blow up the bridges.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

DELHI

Indian Ecclesiastical Department.
Chaplains' Prayers Regarding Pension.

DELHI, November 22

Certain Chaplains of the Churches of England and Scotland on the Indian Ecclesiastical Establishment

submitted memorials in which they prayed for reduction of the length of service qualifying for pension and for a system of graduated pensions. The Government of India forwarded the memorials last year to the Secretary of State together with their proposals. The orders of the Secretary of State have now been received. It has been decided to reject the main demands of the Chaplains but to allow two minor concessions one of which is the reduction of the period of probation from two to one year.

Maharaja of Durbhanga.

DELHI, November 22

The Maharaja of Durbhanga will arrive at Delhi on the 29th and make a brief stay. He will tour subsequently in connection with the Hindu University Scheme.

CALCUTTA.

A Case of Mistaken Identity.

Accused Discharged.

CALCUTTA, November 22

The case in which Murinmoy Das Gupta, student of Sibpur Engineering College was charged under Section 19 F Arms Act for being in possession of 926 mauser pistol cartridges and also being in possession of cartridges stolen from Rodda and Company was disposed of to-day by the Deputy Magistrate of Howrah. The accused it may be remembered was arrested at the Howrah Station and was discharged, the Magistrate holding the case was one of mistaken identity.

UNITED PROVINCES.

Bimal Chandra's Case.

Judgment to be Delivered on 29th November.

BENARES, November 22.

The case under Section 139 against Bimal Chandra Mukerjee was taken up by Mr. Hamilton, Joint Magistrate, Benares, Babu Kan Prasano Chakravarty, Headmaster, Central Hindu Collegiate School was examined as a witness for the defence. He said that he had known the accused both at school and at college and outside socially. He thought that the accused was truthful, God fearing and straightforward.

The case for the defence was then summed up by Mr. Satyacharan Mukerjee who with Moulvi Abdul Wahid Khan appeared for Sardar Santosh Singh, Deputy Superintendent, C. I. D. who conducted the prosecution case before the Court. Arguments were finished to-day.

The Magistrate announced that he would visit the locality on Saturday next and fixed Monday the 29th November for judgment.

All-India Moslem Ladies Conference.

ALIGARH, November 22.

H. H. the Begum of Janjeera has been elected President of the coming annual session of the All-India Moslem Ladies Conference invited by Meerut ladies and fixed for the 15th January.

PUNJAB.

The Doab Bank.

LAHORE, November 21.

In the Chief Court to-day, before Mr. Justice Rattigan and Mr. Justice Shadial, an appeal preferred by Rai Bahadur Bishen Das and certain other directors of the Doab Bank against the order of the District Judge, Amritsar, declining to recognise as trust Rs 18,000 borrowed by the appellants on their personal security and applied in payment of certain creditors of the Bank just before its suspension of business, was taken up. After hearing Counsel on both sides their Lordships held the contention of the respondents as to limitation as valid and rejected the appeal on the ground that it was not filed within three weeks as required by Section 169 Indian Companies Act of 1902.

BOMBAY.

The Moslem League.

Meeting at Poona.

POONA, November 21.

At a meeting attended by many prominent Mahomedans of Poona, held this evening in the bungalow previously occupied by the office of the Bombay Presidency Moslem League, the following resolutions were unanimously passed.

"That this meeting of the Mahomedans places on record its feelings of cordial approval of the decision of the All-India Moslem League to hold its next session in Bombay, and urges upon all Mahomedans in the Presidency to support and join the meeting of the All-India Moslem League at Bombay at the time when the Presidency League needs an overhauling badly owing to its poor financial condition."

"That this meeting places on record its sense of indignation and entire disapproval of the attitude of the Hon'ble Mr. Rafiuddin Ahmad in the capacity of Honorary Secretary of the Presidency League, without authority from its Council, in attempting to thwart the movement to hold the sessions of the All-India Moslem League in Bombay, and calls upon him to tender his resignation to safeguard the interests of the League."

Prayers were offered for the success of the British arms and after three cheers for His Majesty the King-Emperor, the meeting terminated.

SOUTH INDIA.

School Manager and Private Animosity.

Cochin Durbar's Grant Withheld to the School.

CALICUT, November 22

The Cochin Durbar has just solved the problem raised by the refusal of the Manager of an aided school to admit a boy whose parent is rich and not in good terms with the manager. The Durbar Director and Inspector intervened in vain on behalf of the boy's parent. The Durbar has now resolved to withdraw the grant. The Dewan in his order says that the Government cannot compel the Manager to make an admission to his school against his will but by refusing their financial aid to an institution that refuses admission on grossly improper grounds they can at least prevent public funds being

utilised to assist the Manager who chooses to use his power to tyrannise over members of the public in educational matters. If as is asserted the Manager in this case refused admission to the boy on the ground that his father was his personal enemy and that the boy belonged to a rich family whose admission would mean 'problematical exclusion or poor boys from the school then it is clear if the main principles which guide educational policy or State are to be maintained. The Government cannot continue to subsidise an institution admission to which is regulated on such principles as private animosity and invidious distinctions of rich and poor. The institution concerned is the High School at Nemmara.

CENTRAL PROVINCES.

Sir Reginald and Lady Craddock.

NAGPUR, November 22

Sir Reginald and Lady Craddock left for Raipur by yesterday's Calcutta Mail. Before leaving Nagpur they were given a garden party organised by the Hon'ble Raja Bahadur Baghoji Rao Bhonsle, Sir Kachurchand Daga, Sir G. M. Chitnavis, Sir Bipin Krishna Bose and others. During his stay here Sir Reginald spent his time in visiting many local institutions and receiving prominent people. Sir Reginald and Lady Craddock will proceed to Calcutta on about Wednesday.

Finance Committee of C. P. Council Elected.

NAGPUR, November 22.

The Hon'ble Mr. Mudholkar, the Hon'ble Mr. Kelkar and the Hon'ble Mr. Shoo Frasad have been elected non-official Members of the Finance Committee of the Legislative Council.

(BRIEF TELEGRAMS.)

Rai Bahadur Jawahar Prasad, Public Prosecutor, Arrah, the Judge designate of the new Bihar High Court, will preside at the All-India Kayastha Conference to be held at Lahore during Christmas.

The Bombay Municipal Corporation, at a meeting yesterday afternoon, elected Mr. Dinshaw W. Wacha to succeed the late Sir Pherozeshah Mehta as its representative on the Bombay Legislative Council.

A serious collision between a Municipal motor lorry and two tram cars occurred on Sunday at Byculla Bridge, Bombay, causing extensive damage to the two cars. Fortunately, only a few passengers were in the cars at the time and no loss of life or limb was caused.

A representation by the Hindu inhabitants of Mozambique has been received by the Bombay Presidency Association in which they complain that owing to the prohibition of wheat export from India the Hindu inhabitants of Mozambique, who number some 300 souls, have been suffering from shortage of food wheat being their staple food. The Association has been requested to forward the representation to the Government of India.

The bazaars of Delhi were enfeite last night over the celebration of the Birthday of Sri Guru Nanak, founder of the Sikh religion. Sixty processions perambulated the city headed by a gaily decorated ox-cart conveying the sacred books and followed by conveyances of every description and crowds on foot with bands and singing. The celebrations concluded at 3 this morning at the Guru Dwara in Laisganj, every thing passing off peacefully.

A resolution on the distribution of the Mohsin Endowment Fund for Mahomedan education, published in the current "Calcutta Gazette," shows that when full effect is given to the scheme of 1873, as now modified, the number of stipendiaries will be 162 in Arts Colleges, 8 in the Civil Engineering College, 12 in the Medical College, and 66 in Madras, or a total of 248. His Excellency in Council hopes that these stipends, combined with the existing special scholarships for Mahomedans, will bring substantial relief to the poorer classes of Mahomedan students in the Presidency.

The National Council of the Y. M. C. A. of India announces the arrival of George Hare Leonard, Professor of History in Bristol University, Professor Leonard is to spend a year in India, visiting several centres with reference to building up the social service work of the Young Men's Christian Associations in India. The first three months will be spent in Lahore, where social study classes will be organized. He has been invited by the University of the Punjab to serve as a University Lecturer during December and January, and will give a special course of lectures on "The Value of History."

The Bharatiya Vaidya Mandal of Bombay has sent a telegram to the Governor of Madras protesting against the action of the Madras Medical Council in regard to the removal of Dr. Krishnaswami Iyer's name and requesting His Excellency to intervene.

It is understood Rao Banadur S Setalvad, Second Presidency Magistrate, has been appointed to officiate as Chief Presidency Magistrate, Bombay in place of Mr. Aston shortly going to England on leave.

The Bengal Social Service League is now attending to over 5000 famished people at Bankura from 12 Unions which they are now in charge of and the number is on the increase.

Lord and Lady Willingdon arrive here this afternoon by the "Northbrook" and their interesting tour.

All-India Weather

SIMLA, November 22.

Disturbance in the south of the Bay yesterday passed inland near Madras, and has given some moderate to heavy falls of rain in the east and south Madras with the exception of a few falls of rain on north-west India. Weather has been dry in the rest of the country.

CHIEF RAINFALL.—Subsagar 1½ inches, Cochin 1, Trivandram and Madras 3, Nellore 8, Cuddapah and Coimbatore 2, Musulipatam 1½, Calicutpatam and Gopalpur 1.

FORECAST.—Increase of rainfall in the interior of the Peninsula.

Dr. J. C. Bose's Lecture. A Fuller Account.

CALCUTTA, November 22.

Before a crowded audience in the Ram Mohun Library Dr. J. C. Bose delivered his address giving the history of the steps by which he was led to his recent discoveries of wide and many sided interest. The Hon. Mr. P. C. Lyon presided. The lecture was illustrated by most striking and original experiments. The following is a short summary of Dr. Bose's lecture.

Universal Sensitiveness of Matter.

In the course of his investigations Dr. Bose found that the uncertainty of his earlier receivers was brought on by fatigue and that the curve of fatigue of his instrument closely resembled the fatigue curve of an animal. He was soon able to remove the "tiredness" of his receiver by application of suitable stimulants; the application of certain poisons on the other hand permanently abolished its sensitiveness. Dr. Bose was thus amazed at the discovery that inorganic matter was anything but inert, but its particles were athrill under the action of multitudinous forces that are playing on it.

Caste in Science.

Dr. Bose's discovery of universal sensitiveness of matter was communicated to the Royal Society on the 7th May 1909. Then he himself gave a successful experimental demonstration. His communication was, however, strongly assailed by Sir John Burden Sanderson, the leading physiologist, and one or two of his followers. They had nothing to urge against his experiments, but objected to a physicist intruding into the preserve that had been specially reserved for the physiologists. He had unwittingly strayed into the domain of a new and unfamiliar caste system and offended its etiquette. In consequence of this opposition, his paper, which was already in print, was not published. This is not by any means to be regarded as an injustice done to a stranger. Even Lord Releigh, who occupies an unique position in the world of science, was subjected to fierce attacks from chemists because he, a physicist, had ventured to predict that the air would be found to contain certain new elements not hitherto discovered.

It is natural that there should be prejudice against all innovations and, the attitude of Sir John Burden Sanderson is easily explained. There was another incident which proved to be very unfortunate. Dr. Bose's paper had been placed in the archives of the Royal Society, so that technically there was no publication. It came about that eight months after the reading of his paper another paper found publication in the journal of a different society, which was practically a replica of Dr. Bose's, but without acknowledgment. The author of this communication was a gentleman who had previously opposed him at the Royal Society. It is not necessary to refer any more to the subject except as an explanation of the fact that the determined hostility and misrepresentations of one man at the headquarters succeeded for more than ten years to bar all avenues of publication for his discoveries. But every cloud has its silver lining; this incident secured for him many true friends in England, who stood for fair play and whose friendship has proved to be a source of great encouragement to him.

Further Difficulties and Final Success.

Dr. Bose's work in 1903 was the discovery of identity of response and automatic activity in plant and animal; and of the nervous impulse in plants. These new contributions were regarded as of such great importance that the Royal Society showed its special appreciation by recommending them to be published in their Philosophical Transactions. But the same influence which had hitherto stood in his way, triumphed once more, and it was at the very last moment that the publication was withheld. The Royal Society, however, informed him that his results were of fundamental importance, but as they were so wholly unexpected, so opposed to the existing theories, they would reserve their judgment until at some future time the plants themselves could be made to record their answers to questions put them. This was interpreted in some quarters here as the final rejection of Dr. Bose's theories by the Royal Society and the limited faculties which he had in the prosecution of his researches were in danger of being withdrawn. Everything was dark for him for the next ten years. When the night was at its darkest, light gradually appeared, and after innumerable difficulties had been overcome his Resonant Recorder was perfected. His time had come at last. The Royal Society found his new methods most convincing and honoured him by publication of his research in the Philosophical Transactions of 1913. At the recommendation of the Minister of Education and of the Government of Bengal the Secretary of State sanctioned his scientific deputation to Europe and America. The success of his scientific mission exceeded his most sanguine expectations. The work in which he long persevered in isolation and under most depressing difficulties bore fruit at last. Apart from the full recognition that the progress of the world's science would be incomplete without India's special contributions, mutual appreciation and better understanding had probably resulted from his visit. One of the greatest Medical Institutions, the Royal Society of Medicine, had been pleased to regard Dr. Bose's address before their Society as one of the most important in their history, and they expected that the science of Medicine would be materially benefited by researches that are being carried on in India. India has also been drawn closer to the great seats of learning in the West, to the Universities of Oxford and Cambridge, for there also the methods of inquiry initiated here had found the most cordial welcome. Many Indian students and their way to America, strangers in a strange land; hitherto they found few to advise and befriend them. It will perhaps be different now, since their leading Universities have begged from India the courtesy of hospitality for their post-graduate scholars. Some of these universities again have asked for a supply of apparatus specially invented at Dr. Bose's laboratory, which in their opinion will mark an epoch in scientific advance.

The Ineffable Wonder Behind the Veil.

As for the research itself, its bearings are not exclusively specialistic, but touch the foundation of various branches of science. To mention only a few in medicine, it has to deal with the fundamental reaction of protoplasm to various drugs, the solution of the problem why an identical agent brings about diametrically opposite effects in different constitutions; in the science of life it deals with the new comparative physi-

logy by which any specific characteristic of a tissue is traced from the simplest type in the plant to the most complex in the animal, the study of the mysterious phenomenon of death and the accurate determination of the death point and the various conditions by which this point may be dislocated backwards and forwards, in psychology it has to deal with the unravelling of the grand mystery that underlies memory and tracing it backwards to latent impressions even in the inorganic bodies which are capable of subsequent revival; and finally the determination of the special characteristic of that vehicle through which sensiferous impulses are transmitted and the possibility of changing the intensity and the tone of sensation. All these investigations are to be carried out by new physical methods of the utmost delicacy. He had in these years merely removed the obstacles in the path and had lifted the veil so as to catch a glimpse of the ineffable wonder that had hitherto lain hidden from view. The real work has only just begun.

The Madras Medical Council.

Its Recent Action.

CALCUTTA, November 22.

Dr. Niranjan Sircar.

The Hon'ble Dr. Niranjan Sircar, who is in the Medical Council and who is a leading practitioner in Calcutta, interviewed in regard to the action of the Madras Medical Council in removing the name of Dr. Krishnaswamy from the register of the Council, said:—"I am decidedly of opinion that joining a respectable Ayurvedic Institution should not constitute an offence for which a registered practitioner should be punished with removal of his name from the Register. There is nothing in the Bengal Act that justifies such a sentence. I have not seen the Madras Act. But if there be any provision in it which seeks to prevent a respectable registered practitioner from joining a respectable Ayurvedic Institution, the sooner the provision is removed the better for India. There is much in the Ayurvedic literature that may be studied by our physiologists and therapeutists with nothing but advantage to themselves. But apart from this the Government had so far as I could see never any intention of suppressing the study of Ayurvedic literature by this or any other act. I have the greatest sympathy with Dr. Krishnaswamy. I feel that he had not been humiliated in any way, but on the other hand I find stronger reasons for appreciating his courage and nobleness of character for suffering for the cause of truth."

Dr. S. P. Sarbadhicary.

Dr. S. P. Sarbadhicary, President of the Bengal Medical Association, consulting Surgeon, Albert Victor Hospital, Member, Bengal Council of Medical Registration and State Medical Faculty, Fellow of the Calcutta University and Secretary of the Bengal Ambulance Corps, interviewed said:—

"In the absence of full particulars before me it is difficult to arrive at a correct finding. If the communication issued by the Council and the communication sent by Dr. Krishnaswamy to the Press are all the materials on which the decision has been based and there is nothing beyond it, then it is quite clear that the finding and sentence of the Madras Council of Medical Registration are wrong and incapable of justification."

In that case the medical profession all over India owe it to itself to do all to upset the Council's decision which is full of danger alike to the profession and public. I have asked for fuller particulars with a view to move the associations in Bengal and the profession to action."

Lieutenant-Colonel Mookerjee.

Lieutenant-Colonel U. N. Mookerjee, I. M. S. (Retired) interviewed said:—"To say that I have the fullest sympathy with Dr. Krishnaswamy will be to repeat what every respectable medical practitioner in India would say. By the treatment he has received, Dr. Krishnaswamy does not lose anything in the estimation of his fellow Indian practitioners. It is quite the other way. The greatest blot on Indian practitioners is that they have through a cautious and inexplicable obsession neglected the teachings and experience of ages. This want of moral courage not to use strong expressions, has been the source of endless suffering to the ailing public. If Dr. Krishnaswamy could emancipate the Indian Medical profession from this pernicious obsession from which they are suffering, he would be regarded by future generations as one of the greatest benefactors of India."

Dr. S. K. Mullick.

Dr. S. K. Mullick, principal and Founder of the Bengal National College, interviewed said:—"Dr. Iyer's case I consider is a very hard one. No doubt in a sense his conduct may be interpreted as something approaching 'covering.' But having regard to the object he had in view it is extremely doubtful whether the charge of covering can be substantiated in the sense that it was in the nature of anything criminal or unethical. As far as I understand the situation he is partial to the Ayurvedic system of medicine. It therefore depends as to whether a man engaged in Ayurvedism is guilty of infamous conduct. My own belief is that Ayurvedism is still the backbone of treatment in India and that there is a good deal in the Science which has no doubt not kept pace with modern advancement, because official and Government patronage was lacking. With a certain amount of clarification, Ayurvedism has a great future and considering its immense clientele anything that can be done for the betterment of Ayurvedism would be to the advantage of millions. Therefore the Medical Council should have taken a more liberal view of Dr. Iyer's case than it has done. It is well known that in London registered practitioners run Homeopathic hospitals without question. Why should it then be reprehensible in the case of one like Dr. Iyer whose association I am sure, tended to improve the whole system and help to bring it up to date?"

Dr. Goswami, M. D. of Chicago.

Dr. Goswami said:—"As regards the present case, I do not see why any man having anything to do with Ayurvedism, or Homeopathy should be disqualified from being a recognized physician provided he possesses the registrable qualifications. Such things do not happen in Calcutta. Now that some of the Ayurvedic medicines or drugs are very commonly used by the recognized schools of medicine (for instance, 'Makaradhwaaja') one is inclined to think that any further acquisition in that line would gladly receive the approbation and welcome of the profession. Any systematic and national study in order to accomplish this task should receive the help and support of the Government and the profession at large. In the face of

all this it is difficult to understand why his name should have been removed."

Dr. Chandra I. R. C. P., I. R. C. S., L. R. F. P.,

Dr. Chandra interviewed said:—"The Ayurvedic school of medicine is built on the same principle as allopathic. We know that many a thing we do know were practised successfully in Ayurvedic times in India. As regards the truth of it, one can read the wider history of surgery. The drugs are nearly the same, the process is the same. Now-a-days many of the qualified men in Calcutta practise Ayurvedic system, for instance, Babu Gyana Nath Sen, M.A., and L.M. & S., of the Calcutta University and Babu Janki Mohan Roy, M.A. & M.D., of Calcutta University and member of the Syndicate. There are numerous other instances. In the face of all these the action of the Madras Council of Medical Registration seems arbitrary."

Dr. D. N. Roy M.D. another leading doctor practising Homeopathy, said that he could see nothing infamous or unprofessional in what Dr. Krishnaswamy did.

Dr. Indu Madhub Mudick also expressed great sympathy with Dr. Krishnaswamy.

THE COONOR ABDUCTION CASE.

First Accused Released on Bail.

(BEFORE MR. JUSTICE ABDUR RAHIM AND MR. JUSTICE AYLING.)

MADRAS, November 22.

Mr. T. Rangachariar, on behalf of Rangaswami Goundan the first accused in the Coonor Abduction Case, applied for bail to day.

Mr. Nugent Grant, Public Prosecutor, strongly opposed the application, and said that the only feature in the case which would induce their Lordships to grant bail to the accused was the production of the letters alleged to have been written by Marie Kelly to him, and if the counsel could not satisfactorily explain this, the case against the accused became more aggravating. The contention for the defence was that these letters were written by Marie Kelly at the instance of Mrs. Newin at a time when she had been drugged. It was not possible to suppose that Marie, Violet and Adolphine, all three joined together to bring a false case against Rangaswamy, against whom they had no malice whatever, and damaging their own reputation.

Mr. Justice Abdur Rahim asked if the letters were proper ones and whether any girl properly brought up would have written such letters.

Mr. Grant submitted that the letters were not improper, though they were indiscreet, and it had been unwise on the part of Marie to say that she did not know Rangaswami. These letters were written under the influence of Violet, who had Marie completely under her influence, and these letters were capable of explanation. The offence with which the accused was charged was a serious one, punishable with transportation for life. There was no reason to believe that the accused, if released on bail, would not abscond, and if he absconded, he could never be got back. Even a large bail was a matter of no consideration to a wealthy man who was bent on absconding.

Mr. Justice Abdur Rahim remarked that the fact that a man was rich could not be used as an argument against him.

Mr. Nugent Grant submitted that he did not want their Lordships to lay it down as a general proposition but what he submitted was that with his wealth and with his particular relations with Violet, he could do what he pleased if he was released on bail. It was an unfortunate case, but all the same a case of a serious character, and all that he wanted was that the accused should be under police control, though he had no objection to the hours during which he stayed with his father being extended, already three or four witnesses had turned hostile.

Mr. T. Rangachariar observed that the argument adduced by the Public Prosecutor was the strangest arguments he had ever heard of the influence of the accused over Violet Kelly. The Committing Magistrate had found her entirely responsible for abduction, and it was open to the police to arrest her. There was nothing to prevent the police from continuing the same surveillance as they did at present over Violet. If necessary the accused was willing to give an undertaking that he would stay in Madras, but the only thing was that he would be denied the privilege of attending on his sickly father.

Mr. Grant submitted that the only way to keep this man out of the reach of Violet, if he was released on bail, was to arrest her. The release of the one meant the arrest of the other. Both could not be at large at the same time. The accused might give an undertaking to remain in Madras, but there was nothing to prevent Violet from coming to Madras to-morrow if she pleased. After some consideration Mr. Grant suggested that Rangaswami might be allowed to remain in his own house subject to police surveillance.

Mr. Rangachariar submitted that their Lordships knew what police surveillance meant, and whether their Lordships granted bail or not, he would not accept such a suggestion.

Their Lordships remarked that, without expressing an opinion as to the events of the case, it was a proper one in which bail should be granted to the accused. Considering the reasons given by the Sessions Judge, their Lordships directed that the accused be released on bail himself in Rs. 10,000 and in two sureties for Rs. 10,000 each to the satisfaction of the Sub-Divisional Magistrate, Coonor.

Government Scholarships For Technical Studies.

Tanning and Dyeing Industries Should be Encouraged

CALCUTTA, November 22.

In forwarding the opinion about the award of State Technical scholarships to Indians and statutory natives of India, the Bengal Chamber of Commerce held that the claims of tanning industry should be seriously considered. India is so large a producer of hides and skins that encouragement might, they think, well be given to the promotion of the leather industry. Another industry which might be encouraged is that of dyeing. Several scholarships have been awarded by various Local Governments for study of dyeing generally combined with some subject such as printing and bleaching of textile fabrics. The Committee of the Chamber are not altogether clear that on completion of their training the scholars can find work in India. It would appear however that several of the Indians who have been in the past awarded scholarships in this industry have secured suitable employment on their return.

స్వదేశీపరిశ్రమలు

కొయ్యబొత్తములు.

మంగిపూడి పేరికటార్లగారు.

మనదేశములో మొన్న మొన్నటి వాక చొక్కాలకు అల్లికనూలు బొత్తములు వాడుచుండెడివారు. ఆబొత్తములు మాటిమాటికి పోతుండ చొక్కాలులను అంటుట్టుటకు వీలు గానుండుటచేత చొక్కాలలో ఉతికిపుసు రాతివెల్లులు తగిలినను చిటికి పోతుండుటచేతను సామాన్యముగా చొక్కా కట్టించుకొన్నప్పుడు ఆ కట్టట్టించిన బొత్తములు చొక్కా చిగి ముక్కులయినచోయినను అవిసాత్రము చెక్కుత్రాసేసం దుటచేతను వీధిసాదలు పువ్వుసామాన్యముగా వాడుకొనుటకు తగిన చాకగా నొరకుండుటచేతను మనపూర్వీకులందర వానినే వాడుచువచ్చిరి. అందులకు బొత్తముల అల్లికనూడు కొంతనుండి కృత్రిగానుండి జీవకాధారమునుండెడిది.

ఇటీవల కొంతకాలమునుండి విదేశీ కలలచే చేయబడి డు గాజబొత్తములు ఇప్పటికాదు మనుష్యులవలెనే వాడు కుగా కనపడుటచేతను తక్షణ మెరములు కంటికింపుగా నుండు రంగులతో పలురకములుగా నుండుటచేతను నూలు బొత్తములనుండదును విదేశీ గాజబొత్తములనే వాడుక చేయుచుండెరి. గాజబొత్తములమీద మోటు యెత్తువైన కొలది, రకములు రంగులు మారినకొలది, ధనముగూడ మారి కాదుచాకగా కొనవలసిన సరకు (బొత్తములు) అతిపిచ్చియుగా కొనవలసివచ్చి యేటేబి యాగాజుముట్టుల మూలముల లక్షలకొలది ధనము విదేశీకలల పొలుచుపోవుచున్నది. ముద్దము ప్రారంభమై విదేశీపుస్తకముల వచ్చుటకు వీలులేకుండుటచే అన్ని సరకులతోనూలు బొత్తములుగూడ ప్రియమైనవని, అవి ప్రియమైనకొద్ది ప్రజలకు వానియందు మరలకలములు మోచ్చి నెల మోచ్చునను సంకోచింపక మరియొక సరకు నొరకు విధములేక వానినే కొని వాడు కొనుచు వచ్చును. పెద్ద పెద్ద పరిశ్రమలను స్థాపించి విదేశీ కలల సోటికినిచ్చి మనసంతులనతోనే మనదేశమును సండించి విదేశీకలలకు యెరుతులేచేసి లాభముతియజాలవచ్చు మనెగాని కొన్ని కలలతోను కలతోను నిర్వహింపగల యుటువంటి చిన్నపరి శ్రమలైన స్థాపించి ఆంధ్రులు పరిశ్రమశీలములు వ్యాపార నిపు ణులు అనిపించుకొనజాలము? నలుగురు ఆంధ్రులకులసి సమృద్ధి ముగా కర్మనూరించుకొన గలపాటి భాగ్య మిప్పుడే కట్టుకున్ను ను కొంచెము పెట్టుటచే పెద్దగల వారెల్ల ఎవరికి వారు చిన్న చిన్న పరిశ్రమలు చేయుచుటకు పూనుకొని నిరాశుటగాని నిర్వహించి లాభము పొందవచ్చునో? బొత్తములు, మువ్వనలు, పేజా మొదలగు వానితో చేయు పెట్టెలు, బువ్వలు, య మాట్లు, తువాట్లు, సిరాలు, బొజాసంచాలు, మొదలగు పరిశ్రమలతో చిన్న చిన్న కొద్దిమూలధనముతో సెలవునవి లాభించునునని కలపు. చొంచుచేసి శ్రద్ధ వహించి ప్రత్యేకము. దేశభియానియు దలంప కాకపోయినను స్వలాభమును గుర్తించునును ఇట్టి చిన్న పరిశ్రమలను స్థాపించిచో లాభము గలిగి ప్రోత్సహించుండక వచ్చు. ఇందు కొక నిదర్శనము చూడుడు.

విశాఖపట్టణము జిల్లా, ఏటికోట్వాడకాపురమును మద్రాసు విభాగామునుగాను కల్యణ బొత్తముల పరిశ్రమను 4,80 యేండ్లనుండి చేయుచుచున్నాడు. ముద్దములను పూర్వము విదేశీ కలల పోటీలో అంత ప్రోత్సహము లేక పోయిన ను యెట్లో దేశభక్తికిలలు కార్యదీక్షలకు కాలువలవకొట్టుకొనియండి ఆ పరిశ్రమను సరింతాయముగా వృద్ధిచేయగలిగిరి. ఆశ్చర్యము! ముద్దమారంభ మైపట్టిననుండియు పూర్వముకన్న చాక ధరలకే బొత్తములు విక్రయించుచున్నాడుగాని ముద్దమునెవరైన విజా మొచ్చు చేయలేదు. బొత్తములు మాదుటకు చాల ఇంపుగాను వాడుకగాను వాడ నున్నది. ఈ బొత్తములు రంగులు వాపు. గాజనాటికల విరిగిపోవు. వారిమును మూడుమాట్లు, కొనకొరలేదు. ఈ పరిశ్రమకు ప్రోత్సహము కలిగించుటకై ఆంధ్రులందరను ఈ సంఘములోని బొత్తములనే తెప్పించి వాడుకచేసి, ఈ సంఘము అత్యంతము అభివృద్ధియై యిట్టి పరిశ్రమల నేకము బయలుదేరి ఆంధ్రదేశము భాగ్యవంతులుటకు తోడుపడెదరు గాక యని హెచ్చరించుచున్నాము.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన ఒక వ్యాసము మదరాస్ ముయిలు పత్రికలో ప్రచురింపబడినది. ఈ వ్యాసమున నీ. రామలింగారెడ్డిగారు మైసూరు ఆర్థికపత్రికలో వెల్లడించిన అభిప్రాయము ననుసరించిన విశ్వవిద్యాలయముకట్టి స్థాపించబడునని వాచియుండి యుండెను గాని ఇది కేవల మసత్యము. విశ్వవిద్యాలయవిధానమొకను పరిష్కరింపబడలేదు మో. వి. నంజుండయ్యగారును టోమన్ థెన్నమ్ గారును విశ్వవిద్యాలయ విధానముకదాని తయారుచేయుచు న్నారు. మైసూరు కళా కాల పరిధానోపాధ్యక్షులు వివిధ దేశముల నుండి విశ్వవిద్యాలయములపై విచారింపబడుచున్న సువాని సలహాయకొనుటకై ఆ రూపకము లన్నియు చూచిచచ్చిరి. వీరియందు ముదింపబడు విశ్వవిద్యాలయమునకును ఇతర విశ్వవిద్యాలయములకును చాల భేదము లుండును. ఈ భేదముల హిందూదేశములోని అన్ని భాగముల వార్షికులు. మదరాస్ మున్నగు ప్రాంతవిశ్వవిద్యాలయముల గౌరవముకొరతరమ అంతయులేవు. అందుకు మార్గ యూనివర్శ విద్యాలయము లొప్పించి భువకార్యమున కీ మార్గ విశ్వవిద్యాలయము అవ్వవచ్చును. మైసూరు లన్నియు ప్రజల విమర్శనముకై కొలదికాల మైనతొక ప్రయత్నంపడును. వారి అభిప్రాయములు కలసియును విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించబడును. రెడ్డిగారి వ్యాసమున వారి అభిప్రాయములు వెల్లడింపబడినవిగాని ఇవి అన్నియుగాని ఇందులో కొన్నిగాని మైసూరు నొరతనమువారిని కావు ఇదిగాక మైసూరు నొరతన పత్రికా వ్యాసమున వివరింపబడిన యంశములలో అసత్యములను వివేకింపగలవు.

కాశీకుట్రకేసు - ఈ నెల 20 వ తేదీన విచారణ జరిగినది. భార్యరావు గోపాలసింగుగారిని పదవీదేవులవచ్చునని దొరతనమువారి వ్యాజ్యవాది పన్నించెను. వ్యాజ్యవాది రక సంఘాధ్యక్షుడు దాఖలుగాను రావుసాహెబుగారికి హితోపదేశముచేసిరి. రావుగారు రాజభక్తికి వెల్లడించుచు విన్నవించిరి. రావుసాహెబుగారి వ్యాజ్యవాది కృతజ్ఞతను విన్నవించెను. పిమ్మట రావు సాహెబుగారి కుదితాసనము నొసంగిరి. ఆయనను ఆజమీరుకు పంపెదరు. తక్కిన 15 గురు ముద్దాయిలమీదను దోషస్థాపనము చేయబడినవి- విధూతిని నరేంద్రనాథ రావుగారు కానిమరీక్షచేసిరి- పిమ్మటకోజా ఆలెప్రకాశగారిని మరల పరీక్షించిరి- మనీషాలునుగూడ పరీక్షించిరి.

పంజాబు సంయుక్తాధికరణము - సురేష్ గారి వియ్యము చీరాలు, జీలము, సింధు, యమున అనుపర్లతో 7 ఫింకులతో గూడిన వియ్యములను చేయుచుటకును లేవన్న మొదటి 5 పేజీలతో 5 విమానములు నయన చేయించి పంజాబు పశ్చిమోత్తర ఢిల్లీపరగణాలవారు యుద్ధసహాయార్థము సమర్పించుటకొక మూలన చేయబడినది. ఒక్కొక్క విమానమునకు 5 రేల పానులగా 75 రేల రూపాయలగును. ఇందుల కొకవిధి నేర్పరిచిరి. లేవ నెండు గదన్న గారు పోషకులుగా నుండుటకును కొందరు ప్రజలు కొద్దిదనములుగా నుండుటకు నంగీకరించిరి. కిక్కిరుచును పండుగలలో గాని క్రైస్తవ పండుగలలోనినాడు నాడు ఈవిమానములను సమర్పించుటకు వీరప్రయత్నించుచున్నార.

శ్రీ వెల్లింగ్డను ప్రభువంశములు - గత వ్యాసమున కార్యకు పానుల కొరతకి మన ప్రార్థనకును స్వాగతము నొసంగిరి. గురువారమునాడు మధ్యాహ్నము శ్రీ గారు విజామదర్శము నకు వెల్లి పోతికొటకు పుష్పముల సంతకముచే ప్రత్యేక బహుమాన మొసంగిరి. వారు శనివారమునాడు రత్నగిరికి వెల్లెదరు. ఈ నెల 22 వ తేదీ; అలీపా సమితి నత్తెత్తికలను చూచి సాయంత్రాకి బొబాయికి వెల్లెదరు.

డక్కాలో గృహశోధనలు - గురువారమునాడు మద్రాసు నుండి విద్యార్థుల యిండ్లు శోధింపబడినవి. "కాఫా కు" వ్యయ కట్టాటులతో పోలీసువారు 20 తుపాకులను 300 తుపాకులను 32 సవరణలను 2 బంగారు మురుగులను 2 కంఠా భుజములను 2 కట్టాభరణములను తీసికొనిపోయిరి. మద్రా కాలాధిపతిగారు ఆగోసీమోహనదేవ ఒక కంపొడిటకును మరియొకని పట్టుకొనిరి. ఫారవగంజిలో బారిసానువిద్యార్థుల గృహమున నొకనినిగూడ పట్టుకొనిరి. ఇటీవల జరిగిన బండి పోటులే దీనికి కారణముని తెలియుచున్నది.

వృత్తాంత లేఖలు

రామచంద్రపురం వార్తలు.

(ఒక విశేషవివరణుండి)

మనోపవ్యాసములు.

రామచంద్రపురము నవంబరు 16: - ఈ నెల 13 తేదీన మా మైసూరులోని తెలుగుపండితులు శ్రీ పాద శివరామ సిద్ధాంతి గారు స్కూలులోని ఒక గురించి యావస్థ సిందిరి. భాగవతి లక్ష్మీచరి సింహ సోమయాజులు గారు అగ్రా ననాధిపత్యమును వహించిరి. 21 వ తేదీ శనివారము కన్నాది నరసింహోబావు గారు భగ్యమును గురించి యావస్థసిందిరి.

మునసముకోర్టు.

1916 సంవత్సరం జూలై 1 తేదీనుండి కాకినాడలో నున్న అడిమిలో మునసముకోర్టు ఇచ్చుటకును, అయిలా పురంబ్ అడిమిలో కోర్టు రాజ్ లెనకును మార్పుబడునని యొక కడంతి గలదు. ఈ కుంతి అధికారలెంతరకు ఆలోచించుచున్నారో తెలియును. ఈ కోర్టు నిన్నుల పెట్టినయెడల మా తాలూకాకు మహావకారము కలుగును. గోదావరిజిల్లాలో రామచంద్రపురం రాజ్ లె తాలూకాలకు తప్ప మిగత తాలూకాలన్నింటియందును మునసముకోర్టులు గలవు. రామచంద్రపురం తాలూకా ప్రజలు తమ వ్యాజ్యముల నిమిత్తము ఇతర తాలూకాకు వ్యయప్రయాసలతో పోవలసియున్నారు. రామచంద్రపురము జిల్లాలో మొదటితరగతితాలూకా అయినప్పటికి నీవిషయమునందు వివర్తించుటకు కారణము తెలియదు. అడిమిలో కోర్టువావా ఒకటి కండు కోర్టు లున్నచోటనే ఏల పనచేయవలెనో గానరావచ్చును.

తునివార్తలు.

(ఒక విశేషవివరణుండి)

కాలనీతి.

తుని నవంబరు 19: - వర్షము విశేషముగా కురియుచున్నది. ఏడు బొగుగవచ్చుచున్నది. ఫలాన్నిభుజనకునచ్చిన పరివైసలకు నీటినుంపిడి కలుగు నేమో యని యనుకొనుచున్నారు. మెరక మైదులకే వాన చెరువు గలుగజేసినది

కార నేషను సభిపుకవిటీ.

జార్జి చక్రవర్తిపేరి కట్టనున్న సభిపుకమిటీ వ్యవహారమునందు మొన్నటితో ప్రభుపాధ్యాయము ముగిసినది. 16-వ తేదీన యెల్లెట్టకావడినకమిటీ రూపును వ్యతిరేకముగా లేదని దేవులపల్లి లక్ష్మీపతిరాష్ట్రీ గారు ఒప్పుకొన్నారు. దాట్ల వెంకట కృష్ణంరాజు బి.ఏ., బి.ఎల్., గారు మధ్యనర్తరిగా నుండి యాచిట్టు విడదీసినారు.

సింహాద్రీ జగపతి ధియేటరు.

ఈ కంపెనీల్లింగు తయారగుచున్నది. వర్షములు ఎక్కువగ నుండుటచే ఈ వ్యధ్య పనికి ఆటంకము గలుగుచున్నది. సంకాంతి నాటికి పూర్తి కావచ్చును

సర్ ఫిరోజ్ మొహతా గారు.

వీరి మరణమునకు తునిపాను వగయరు నీరుధ్య శ్రీ రామానుజపుస్తకభాండారములో నొకసభ జేసి తమ సానుభూతిని వారిభార్యకు తెల్పుటకు తీర్మానించిరి.

పా ద్రావికం వెనీ.

వీరు ఇంక నీ గానియును విడచివెట్టలేదు. వీరువేయు ఆట లాపారులకు హితముగ లేవు. ఒక వాటకును ప్రయోచించి మరియొక వాటకును ఆడుచున్నారు.

యూనియను.

ఎండకాలములో నీవిషయమై సభికులలో గనబడదు. వర్ష కాలము వచ్చినదనగా మాయూనియనుసంగతి వెళివచ్చును. మారుమూల పీఠులమీద కర్డు రాజసింధులలోని కాలువలు చిన్న చెరువులు మునుగులు ఎక్కికలవు. వీరి కప్పుడే నూత్నియగపడదు. ఈ డ్రమ్ యురప్రక్కల కాలువలు మార్తెము క్రివ్వించినారు. నీరుసోవుమార్గ ములోచించినారు. కాదు. ఏటిదగ్గర కాలువలనీరు ఏటికి మల్లించిన చాల బాగుండును. ఈవిషయమై యూనియనువారు ముందు ఆలోచన చేయుట మేలు. యూనియను ఉన్న లాభము ప్రజలకు గనబరచక పోయినయెడల వీరు తమ పదవులకు కర్మముగ నిర్వహింపలేక పోవుటయేగాక ఆంధ్రయ రాజ్యపాలనాధ్యతులకు భిన్నముగ నడుచువారగుదురు.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

(151)



మనుష్యులకు నష్టపడదు.
దోమలు, నల్లులు, చీమలు,
చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురు
గుల జాధల నుండి నిలగింప
బడుదురు.
ప్రపంచప్రసిద్ధి వడిసిన జవాను
వారిచే తగినగా చేయబడినది.

కాటోల్ పొడరు

కాటోల్, చీమలు, ఈగలు, చీమలకు నష్టం కలుగజేయునది. కేముల బుట్టించు పురుగు
లను నశింపజేయును. టికెట్ 1-కి 0-5-0

కాటోలు నల్లులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారదోలును

210 కెట్టలుగల పెట్టె 1-కి 0-12

మీ ఆవరణవాగ్దమును మీరును టికెట్ (3-0-0)ను మీరును, దోమ
లను, పురుగు పేటికలను చివటలనుండి కాపాడును.

మేము, కేటోయిడ్ నతేరియా సోగములు కాండ కటోలు నిన్ను కాపా
గు చుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు ఆదితేరి నిమిషమైన నుండే నేరకు.
ఆనేక రివ్యూప్రభువుల నుండి ఆనేక బంగారుపతకములకు గొప్ప బహుమాన
ములను పొందినవి. అజమీ అండు కంపెనీ, బెరూక్, జపాన్ వారిచే శిరీశ
చేయబడినది. పొడబట్టములు మాదిరియగుటకుగాను అప్రెంటిస్ అండ్
కంపనీను పల్లెటూర్లనుండి వ్యాపకములకు తమ శిరువామా పోట్లు, ప్లీస్,
విడిదిడిగా వ్యాపించుచుండును.

సోలు ఏజెంట్లు:— టి. హరతిండుర్,
16 చైనాబహు నోడ్లు, మదరాసు
286

THE HOTEL CLARENCE.

GOLD MEDALISTS

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

WEDDING CAKES, Xmas and, New Year Cakes prepared.

Branches:—

COMMERCIAL HOTEL, Armenian Street.
Y. M. C. A RESTAURANT, Esplanade
BAR ASSOCIATION RESTAURANT,
High Court Building

అపార్కు మేయము (మహాదేవిభాగవతము)

ఇందు రాఘవ యాత్ర పాండవాది సత్కథలు మిగుల
మనోహరముగ ప్రతిపాదించబడియున్నవి నివృత్తిపరులకు సకల
ముముక్షుజనులకు నుపయోక్తములగు పారమార్థిక విషయ
ములను ప్రకృతినిర్మలమగువారికి వానశ్యకములగు వెళ్ళు
భక్తములకు సుసంధ్యముగ వర్ణించబడినవి. మరియు పరజేన
తాత్వము సాకల్యముగ నుపజేయబడినది. ఇట్టి యశోత్తమ
గ్రంథములను చెప్పే పురోహితి శ్రీ గవ్వ మొట్టువారి ఓరియం
యంటర్ మేన్యూస్క్రిప్ట్ లైబ్రరీలోని పుతి ననుసరించి
ఋషిభక్తము నిచ్చి వ్రాయించి మహా పండితులచే సంశోధిం
పించి యకల లోకోపకారార్థముగా వాంఛలిపిలో మేలికాగిత
ములపై సహారాజీరాజా శ్రీచంద్రకేతము వెంకట జగ్గా
రావు బహుధూనవారు శ్రీమేనుమామృతపురం జమీన్
దారువారిచే యశోత్తమ సత్కథాశ్రోధనము వ్రాయించుమన
పడినది. ఈ మహాగ్రంథ సుదృఢావికమునకు దయచే వదిలిన
సామ్యులో సకల చాలా మాత్రిము కృతయూపయోగ రాష్ట్ర
దలచి వెల గులభను చేయించిరి.

హరబట్టతో బైయిండు చేయించిన పుస్తకము 1కి రు 1-0-0
మాట్టిలు కాగితముతో బైయిండు " " " 0-14-0
అట్టర కటోమిషన్ ప్రెస్ వికాఖపట్టణం వాల్తేరుయిత్వోహు,

శ్రీ వాల్మీకి రామాయణము

ఆంధ్రప్రదేశ్

ఈపుస్తకమునందు మొత్తము 115 పటములున్నవి.

ఇందు అతిసుందరమైన పటములు చేయబడినవి.
కొన్ని ప్రతులే మిగిలి నుండుటకల్ల శ్రీమహాశాస్త్రి వ్రాసి
తెప్పించుకొనవలయును.

బాల, అయోధ్యా కాండములు గంపానుల కాగితములు
కాలిగోబైండు గిల్లుపేరు 0 సంపుటం రంగుటములు 3-0-0
అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు గంపానుల
కాగితము కాలిగోబైండు 0 సంపుటం రంగుటములు 0-0-0
యద్ధకాండము మూడు భాగములు 30 పటములు 3-0-0
లైబ్రరీమేషన్, గంపానుల కాగితములైన మంచి
అచ్చు మేలైన కాలిగోబైండు బాల, అయోధ్యా
కాండములు చేరి 0 సంపుటము 0-0-0
డిటో అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాం చేరి 0 సంపుటము 0-0-0
డిటో యద్ధకాండము మూడుభాగములు చేరి 0 సంపుటము 0-0-0
శ్రీరామకాలిగోబైండు 0-0-0
(285) ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అంశుకో,

అనంద ముద్రాలయాధికారులు, మదరాసు.

గౌతమ బుద్ధుడు

ఇందు గులభతైలిలో బుద్ధుని చారిత్ర మంతయు వచన
రూపమున మిగుల రసవంతముగా వ్రాయబడినది. బుద్ధుని
పటములు గలవు. 0-4-0

ఆకాశ నిమానములు

ఏని గుట్టించి యిదిగఱ కేరము తెలుగులో వ్రాసి
యండలేదు. ఈ గ్రంథమునందు విమానముల నిర్మాణము,
అవి ఆకాశమున సంచరించువిధము, ఏనిలోని ధోరణులు చక్కగా
వివరింపబడినవి. విమానముల పటములు చాలవు. వెల 0-8-0

పాలపత్రి రామమూర్తిగారు.

టీవరు-మిషను కాలేజీ, గుంటూరు.

చూడండి! చూడండి! చూడండి!

మదరాసునుండి మిగత ఏసామానులు ఎన్ని ఎంత
విలువగలవి కావలసియున్నను మాకు వ్రాసికొండల స్వయం
ముగా భర్తీచేసే సరసమైనధరలకు ముచిసామానులకు కంపె
దము ఒక్కసారి పరీక్షించి చూచిని మీకే తెలియగలదు.

విలాసము—గోకేలు ఏజెంట్

కమిషను గుర్రాను

(290)

42 వాలాజారోడ్డు, మద్రాసు.

శ్రీ లక్ష్మీపుత్ర గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి వి ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము,

హస్తపాత్స్వ నెం 212, మదరాసు.

వీరపూజ

ఇందు పురాతన భారతీయవీరుల చిత్రపటములు
చక్కని తైలిలో వర్ణించబడినవి. వారి చిత్రపటములు గూడ
గలవు. ఇట్టి గ్రంథ మిదిగఱ కాంధ్యమున ముచిముకటి లేదు.
వెల కేవలం బైండు 0-12-0 కాలిగోబైండు 1-0-0

శ్రీ కృష్ణ దేవరాయుని చిత్రపట ముచితము.

వలయువారు:— శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి,

7, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

నల్లసంవత్సరాదిసంచిక.

పెక్కెన్లు ప్రకటనలకై సకాలమున వ్రాసి
కొనకుండుటచే గతసంచికలయందు వారి ప్రకట
నలు ప్రచురించుటకు వలనుపడ కుండెను. ఈసం
చిక త్వరలో వెలువడనున్నది గాన ప్రకటనలు బంప
నె చిన వారు వెంటనే వ్రాసికొన వలయును.

(ప్రకటన కాఖ్యాక్షుజు)

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, మదరాసు.

శ్రీలపాట రామాయణము

శ్రీమతి పార్వతివర్ధని, అన్నపూర్ణల ప్రణీతము.
వినుటకు మిక్కిలి యింపుగాను, చదువుటకు మిక్కిలి
ఆసందకరముగానుండు 200 పేజీలగుల గ్రంథము—వెల పుస్త
కము 1 కి, తపాలా కూలి సహా ఒక రూపాయి పది పుస్తక
ములు ఒకేసారి కొనుదాకి ఒక పుస్తకము బహుమానము.
పుస్తకములు దొరకకు స్థలము.

శ్రీమతి పార్వతివర్ధని, అన్నపూర్ణ,

శ్రీరామవిలాసము, రాజమండ్రి.

కావలెను

జీతాను మున్నగు సరకులను అమ్ముటకు ఏజెంట్లును,
గుత్తగా కొను వర్తకులునుకావలెను. కేట్లు చతుకగా నుండును.
వివరములను తెలియగోదవారు 0-4-0 బిల్లలచేర్చి పంపవలెను.
ది మ్యూచుయల్ కో-ఆపరేటివ్,
ఏజెన్సీ మదరాసు.

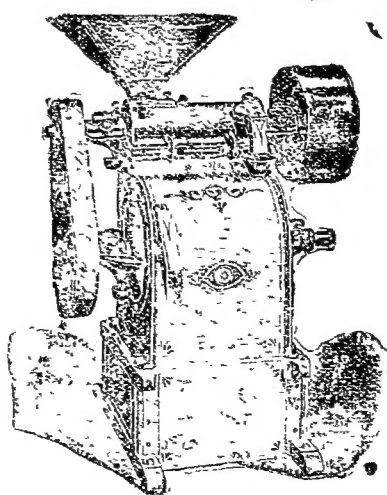
“గార్న్” న వడ్డుదంచి బియ్యముచేయు మెషీను.

ఇంగ్లాండులో తయారుచేయబడినది.

సులభముగా తెలిసికొనవచ్చును.

ఘట్టిగా చేయబడినది.

సులభఖర్చుతో పనిచేయవచ్చును.



ఓక్స్ ఆండు కంపెనీ, ఇంజనీయరులు, 9, వ్రాడ్వే, మదరాసు.

క్రొత్తమాదిరి.

దక్షిణహిందూదేశమున, మధ్య

పరగణాలలో అనేకవందలు

పనిచేయుచున్నవి.

విడివిడిభాగములు ఎల్లప్పుడు దొరుకును.

కావలసిన యితరవిషయములను, ధరలను,

యూక్రిందివారికి వ్రాసి తెలిసికొనును

మదన కామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మేళము, నిక్కాళ, కుక్కనవ్రము, అతిమాత్రము, హరించి మిక్కిలిబలమును భాత్యుత్పత్తి, రత్నవృద్ధి, యోగన సుఖమును, సంభాషణాప్తి, నరములతలుత్పత్తియు కలిగించు కర్రకాదము. 2 పద్మము చాలును. 20 పు॥ దద్దిరు. 1-0-0
మునసారాచంద్రిక:- ఎరుపు, తెలుపు, నలుపు, అంటు
కొక్కొక్కములను మూత్రపురుంటకు, తిత్తులు మే మున్నును.
2 సీసాలు చాలును. సీసా రు. 1-4-0 ని. కి. చార్జి కేర.
అయ్యరేద సమాజ్, బొంబాయి, గుంటూరు జిల్లా.

సర్వరోగ కుతారము.

ఈ క్రింద కనబడిన మందులు కాలదేద భేదములు లేక ఆహారవృద్ధులగు స్త్రీపురుష లిద్వయను సేవించిన ఎప్పుడును నిరోగులుగ నుండగలరు.
మదనమంజరి మూత్రలు.
40 గల దద్దిక్రయము రూ 1-0-0
రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ
(188) 20 చీవాబహార్ శోడు మద్రాసు.

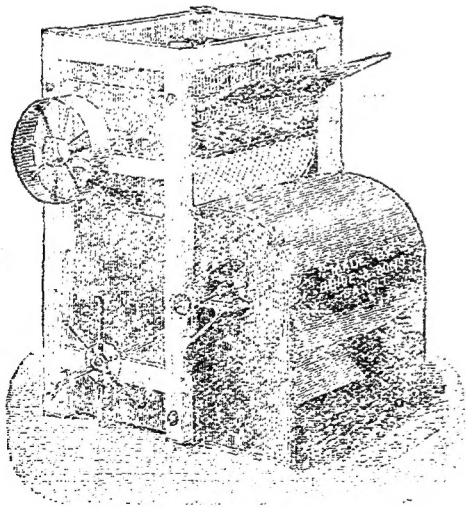
త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్గర్తమానముల నెరుంగ కోరికగలదేని మాకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్దంత మునకయి యోగ్యతాపత్రములు మాకు నచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు నన్యుకముగల వారందరు వారి యూహలను, తత్ఫలితములను తెలిసికొనగలరు. దూరదేశముల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమ ములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ నష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరిత్యాగఫలితములు, ఉద్యోగము మొదలగు క్రశ్నలకు మా యద్దము తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

వెర్ష చక్కని సీమ అద్దము	6	0	0
సీమ అద్దము	5	9	0
సామాన్య అద్దము	2	9	0

ఈ క్రితములు అంగ్లేయభాషలో వ్రాయవలెను.
ఆహాభాయి వాగ్భిజీ ఫటల్,
కరంపాడే. అనంతపూర్ణుడుగా, కైరాజిల్లా
Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.
Via Anand Kaira District

Bhide & Sons Sangli (Bombay)
Manufacturers of Improved
Ground Nut Decorticator or opener.



పేరు తెనగలను బలుచు

నూతనాభివృద్ధినొందినయంత్రము

ఈయంత్రము చేయకొగకాయలను పగుల గొట్టటకు గాను నిర్మించబడినది. లోపల పచ్చను పగుల గొట్టకండ కుభ్రునుగా ఒలుచును. బొంబాయి మదరాసు రాజధానలం దన్ని భాగముల ప్రాంతస్థిరమైనది.
మామంత్రమును గొట్టట మిక్కిలి లాభకరము.
విశేషములు తెలుసుకొన గోరువారు ఇంగ్లీషున మాకు వ్రాయును.

బైడె అందు సన్స్, సాంగ్లి - బొంబాయి.

ఇప్పుడే తెప్పించబడినది!

ధనలక్ష్మి ఫాక్ టక్ వేనా

మిగతా సామగ్రి

ఇది మనకే యింగ్లండులో క్రొత్తగా చేయబడినది. ఈవేనా నుంచుకొనుటకు దగిన పెట్టెమీదను వేనా మీదను ముకంపెని పేరు ముద్రింపబడి యుండును. దీనిని విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, వక్తలు మొదలగు వార లుపయోగించుచున్నారు. ఈవేనాలో నింపబడిన సిరా యే కారణమున గాని కాంకచాలదినములకల కుండును. ఇది "వల్క్మనెట్ గ్రాఫ్" చేయబడి, 1 1/2 కారట్ల బంగారపు నిల్బు గలిగియుండును. ఈ నిల్బు మునకుండు "ఇండియన్" ఉండుటచేత వెన్నటికి జెడక వ్రాముటకు నులభమైయుండును. ఒక రూపీ యుపయోగించినవారు నుటల వేలు వానిని నుటయోగింప సమర్థులౌదురు. వేనాలో సిరావోయినట్టి గాను నింజ మొకటి వేనాలో నియ్యబడును. నిల్బుతోడ పోస్తేజి కాక దీనికు రు. 3-0-0

బిరో పా ఖం ద యుద్ధ చ రిత్రము.

మొదటి భాగము రు. 0-8-0 పోస్తేజి సహా రు. 0-10-0.

ఇది తేటతెలుగున వ్రాయబడి యున్నది. ఇప్పటి బిరోపాయుద్ధమునకు నిజకారణము లరయగోరువారు ఈపుస్తకమును జదివితరలయును. జగన్మతి, ప్రాశస్త్య, అస్తియో మొదలగు దేశము లుత్పత్తియై వివరణములు వారికి గల జైరవివాదాలు, వైరములమునబడిన యొక కొన్ని యుద్ధములు వానిఫలితములు అందరు నెఱుంగదగిన నుటల కైలిన వివరింపబడి యున్నది. ఇప్పుడు ఈయుద్ధమునకు తటస్థమైన కాలము, దానికై వారివారికి జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తర యాలు, యుద్ధాంధము మొదలగు విషయములు గల 120 పుటలతో 6 భాగోశ్చటములతో 80 పేజ్ టోక్ పటములతో విలసిల్లుచున్నది. రెండవ భాగమును సిద్ధమవుచున్నది. దరఖాస్తులంపుడు.

చాన్సలర్ ఫాన్ టన్ వేనా.

ఈ వేనాను, ముకంపెని యంత్రమును పెట్టెమీదను వేనామీదనుగల ఈ ఫాక్ టక్ వేనా మాకొకట ఇంగ్లండులో సిద్ధపఱచబడినది. ఈవేనాకు సిరావోయి అద్దపు నీచికారియొకటి వేనాలో పంపబడును. మాటిమాటికి సిరాయెత్తుకొన శ్రమదీక్షతోలగును. ఉంచిన వేటి నెత్తక యంత్రసేవయినను వ్రాయవలెను. ఇందలి నిల్బు రోట్ట గోల్తుచే చేయబడినది. ఇది యెన్నటికి జెడక. ఒకటిని తెప్పించి యుపయోగించి మంచిచెనులక గనుగొనుడు. నిల్బుతోడ రు. 1-3 1-8-0; రోట్టగోల్తు నిల్బు 1-3 0-4-0. పోస్తేజి కొనువారు భరింపవలెను. చిరునామా:- ధనలక్ష్మి కంపెని, 6, వెంకటేశ మేస్త్రి వీధి, సాహుకార్ పేట, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు

వృక్షమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావర్ష దొరకును. కొనువారు మార్గము మును గమనింపును. కరస్పాంజెన్యు కుంకుమపువ్వు ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-
షెర్ నారాయణ అందు కంపెని.
(61) 21, హమ్మిలీడ్, బొంబాయి.

కస్తూరి

విషజ్వర కలకు, కలరాకు, సంధికి, శాలింతకు రోగములకు, వాతములకు, చిన్నబిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కిష్టు ప్రియమగుటచేతను, నవనర సమయములందు దొరకుట దుస్రము. మా డిపోయెంజరి కస్తూరి యండితర పదార్థము లేవియును తేల్చబడవు. ఇంత వరకు మా తావునుండి కొనినవారల కీ విషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలరు. అల్లుచేయుటవలన కలితీ కస్తూ రిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ 30-0-0
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మదరాసు.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

మోటారు పైకిల్లు, కాక్సు, క్రయాశీలకుల స్పర్సన్ కాక్సు, కాలసినవారు ఈ క్రింది ఆద్రమకు వ్రాయును.
ఈ కంపెనివారు ఆంగ్లము, విశేష కాలము నుండి మోటారు వక్తమున ప్రసిద్ధిచెంది మహారాజులు, రాజులు, జమీన్ దారులచే అభిమానింపబడినవారు మీకు క్రొత్త కాక్సుగాని, పాత కాక్సుగాని మంచిదిగాను తీసియిక్కగలరు. తిరుగ మీ కాక్సును కాలసినయెడల అమ్మియియ్యగలరు. ఇట్టి సదుపాయ మిచ్చటమాత్రమే గలదు. మోటారుబండ్లకు కాలసిన పైర్లు, ట్యూబులు యితరసామానులు యాత్రను మీకు చాకగా అత్యుగంధ. మోటారుబండ్లు అద్దేశియ్య గలరు.

(1) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారు ఇన్స్టిట్యూటు

24 జనరల్ పీటర్సురోడ్డు
(288) మహంబురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.

మోటారుబండ్ల యంత్రంగమును, నడుపువిధానము ను, బోధనాభ్యసము గలవియును. పరీక్షకై గమనిక:-
పాఠశాలవిద్యార్థులకు ఉచితముగదనలియు; భోజనాదికములు ను నిర్వాహించేయబడును. పరీక్షింప పరీధనును క్లాసు ప్రారం భమును తయారై వైసాకరికి శిష్యాత్వముచేయబడును. క్రమస్థ సంఖ్యయేదీనికొనబడును. మే నేజరుగారికి వ్రాసికొనుడు.

ఇశాం! ఇండియన్ మహిమ ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క వివర విశేషములను అనేక శాస్త్రములలోనుండి గ్రహించి లోక తేజమును గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ ములో జన్మించిన ప్రతిమనస్థుడును అనశ్రయముగా జనక కలయును. ఈపుస్తకమునకు పెరియే. తపాలాఖర్చులేదు.
వైద్యశాస్త్రి మహేశ్వర గోవింద్, ఆరెంకనిగోపా డిపోధానము, 157 బ్రాడ్వే, (219) 98 మాంబురోడు, మదరాసు.